

Teknikföretagen

TEKNIKFÖRETAGENS PROGNOS

MAJ 2017

Teknikföretagens
konjunkturprognos utges
två gånger per år
i maj och november

Mot toppen

Efterfrågan på investeringsvaror har ökat. Det senaste halvåret visar en ökad produktionsnivå och tilltagande tillväxttakt i global teknik- och tillverkningsindustri. Samtidigt divergerar utvecklingen fortfarande mellan länder och mellan delbranscher. För teknikindustri i Sverige förväntas produktionstillväxten öka med fyra procent i år. För andra året i rad ökar också antalet anställda.

De starkaste tillväxtimpulserna för tillverknings- och teknikindustri kommer för närvarande från Asien, främst de tre stora länderna Kina, Japan och Korea. Samtidigt har efterfrågan förbättrats något i Euroområdet. Efterfrågan i USA är och förväntas bli fortsatt måttlig. På andra exportmarknader för Sveriges teknikindustri har affärsläget stabiliserats, särskilt på den enskilt största marknaden Norge och i någon mån även i Ryssland och Brasilien. De internationella tillväxtförutsättningarna för teknikindustri i Sverige blir fortsatt begränsade, men ändå något bättre än de senaste två åren. Den handelsviktade BNP-tillväxten på teknikindustrins 50 största exportmarknader förväntas nå två procent 2017 och förväntas bara i bästa fall öka i samma takt nästa år.

Positivt är att tillväxten i globala investeringar gradvis ökar 2017 och en bit in på 2018 efter en låg tillväxt 2015-2016. Däremot förväntas inte global fordonsindustri visa någon exceptionell tillväxt 2017-2018 då försäljningen för både person- och lastbilar redan visat antingen all time high eller tioårshögsta på de viktigaste exportmarknaderna.

Fordonsindustrin bidrar ändå i hög grad till produktionsutvecklingen för teknikindustrin i Sverige. Tillväxten blir här hög även 2017, men bromsar in 2018 bl.a. som följd av kapacitetsrestriktioner. För tillverkare av investeringsvaror ökar antligen tillväxten genom ökad export i år. I genomsnitt förväntas produktionen för teknikindustri i Sverige öka med fyra procent i år. Exkl tele- och elektronikindustri förväntas produktionstillväxten nå 7,5 procent. Antalet anställda i Sveriges teknikindustri var oförändrat första kvartalet i år men ökar under loppet av året genom hög efterfrågan från fordonsindustri, dess leverantörer och i någon mån från tillverkare av investeringsvaror. I tele- och elektronikindustri minskar som tidigare känt antalet anställda.

Nästa år diskonterar de flesta ”business as usual”. Så blir vanligtvis aldrig fallet. Stigande inflationstryck har redan dämpat tillväxten i USA och i någon mån i UK. Fortsatta räntehöjningar i USA håller tillbaka tillväxten framöver. Tillväxten i Euroområdet fortsätter att vara låg som följd av strukturella problem. Vi glädjs åt ökad global efterfrågan på investeringsvaror, men sannolikheten att ett uppsving i efterfrågan på investeringsvaror pågår i över sex kvartal är erfarenhetsmässigt låg.

INNEHÅLL

Sammanfattning	2
Teknikindustri i Sverige	
Transportmedelsindustri	4
Maskinindustri	6
Metallvaruindustri	8
Elteknik	10
Arbetsmarknaden för teknikindustri	12
Priser	14
Teknikföretag internationellt	
Konjunkturindikatorer	16
Investeringsvaror	18
Motorfordon	20
Tyskland	22
Italien, Frankrike, UK	24
Norden	26
USA	28
BRIC	30
Tabellsammanfattning	31

► SAMMANFATTNING

Positivt bidrag

Produktionen för teknikindustri i Sverige förväntas öka med fyra procent 2017, men med 7,5 procent om vi exkluderar strukturförändringar i tele- och elektronikindustri. Ett mycket stort bidrag kommer från tillverkare av motorfordon och dess leverantörer. Bidraget från övriga delbranscher blir lägre än för motorfordon men är ändå positiv till skillnad från i fjol.

För sjätte året i rad

Global BNP-tillväxt, viktad efter exportvikter för teknikindustri i Sverige, bedöms öka med två procent 2017. Visserligen tilltar tillväxten något i Norge och Asien samt kommer igång i Ryssland och Brasilien, men dessvärre förväntas tillväxten i EU-länderna och USA sammantaget bli begränsad.

Blandat för fordon som tappar tempo

Global fordonsförsäljning av personbilar och lätta kommersiella fordon bedöms öka med tre procent i år. Försäljningen i Europa bedöms växa i samma omfattning. Personbilsförsäljningen i USA har tappat tempo och blir i bästa fall oförändrad i år. I Kina dämpas nu försäljning och produktionstillväxt i takt med att fjolårets effekter av subventioner klingar av. Positivt för Sverige är nya modellprogram, men som erfarenhetsmässigt främst tar marknad i ett inledningsskede.

Maskiner

Tillväxttakten i globala investeringar ökar något under 2017-2018 efter en låg tillväxt 2013-2016. Marknadsförutsättningarna för maskinindustrin både i Sverige och globalt har förbättrats något sedan i höstas. Men sannolikheten att ett globalt uppsving i efterfrågan av investeringsvaror pågår mer än sex kvartal är låg.

Kortsiktiga konjunkturindikatorer

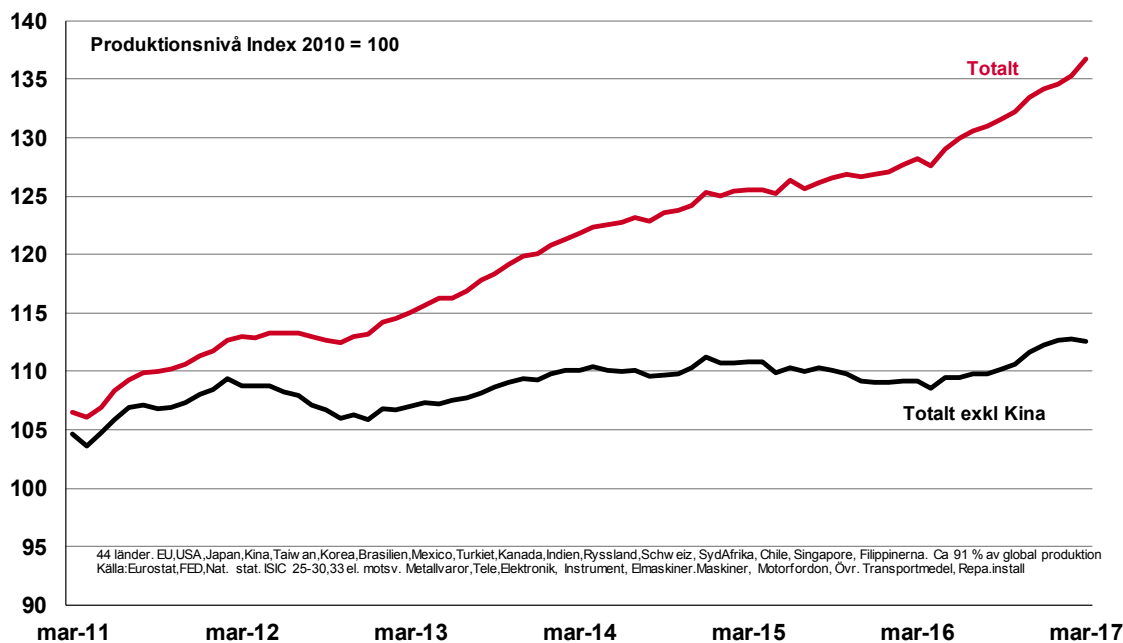
EU-barometern för teknikindustri i EU återspeglar ett relativt starkt affärsläge för motorfordon men som dämpats de senaste månaderna. Tidigare trögheter för maskinindustrin har upphört och optimismen har ökat första kvartalet i år jämfört med i höstas.

Utvecklingen divergerar också något mellan länder. Läget för teknikindustri sammantaget enligt EU-barometern är mycket bra i Tyskland, bra i Frankrike och Italien och har förbättrats i Finland. I Spanien och Tjeckien är affärsläget sämre än i höstas. Läget i Polen är mer än överhettat med mycket stor resursbrist, särskilt på arbetskraft.

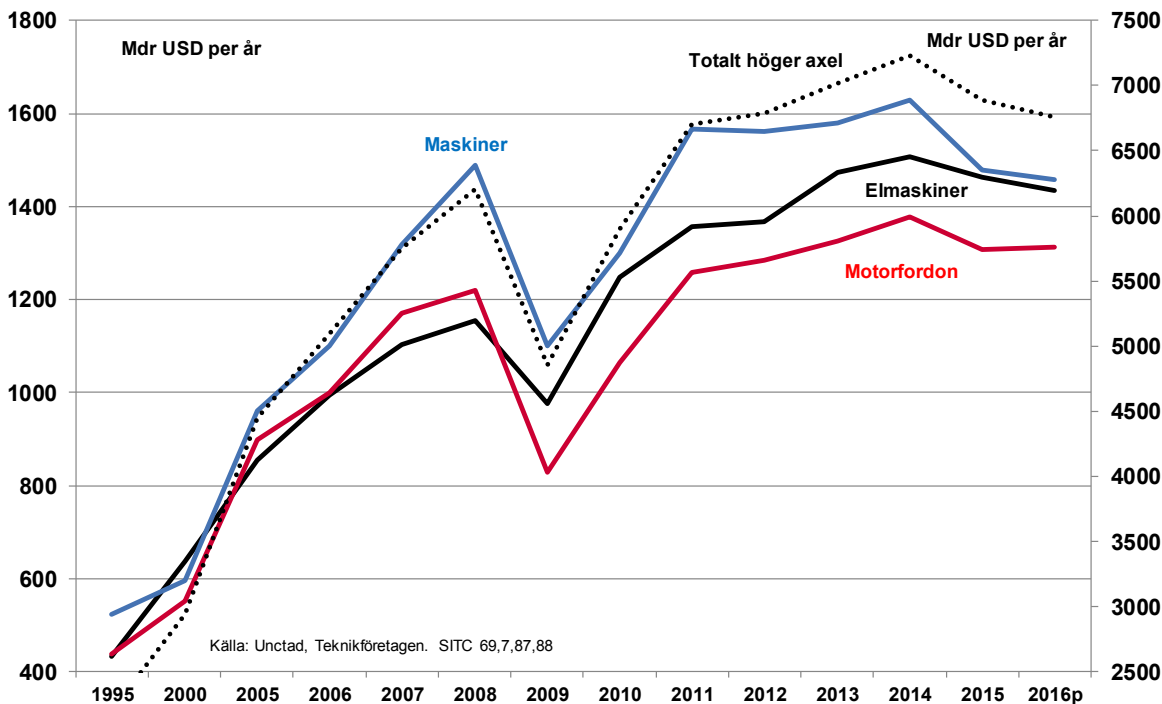
Världshandel med teknikvaror ökar äntligen

Med låg global tillväxt har världshandel med teknikvaror påverkats negativt. Som vanligt tilltar protektionistiska strömningar vid sådana tillfällen. En bra fungerande världshandel är till nytta för Sveriges teknikföretag då den ger tillgång till påtagligt fler än de 10 miljoner potentiella kunder vi har i Sverige. Positivt är att världshandeln med teknikvaror har börjat öka första kvartalet i år efter två år av minskad handel.

Produktionsvolym teknikindustri globalt

Världshandel teknikvaror

► TRANSPORTMEDELSINDUSTRI

Upp – ner – upp - stopp

Fjolåret visade en hög produktionsstillväxt för transportmedelsindustrin i Sverige eller med nio procent. Utvecklingen var dock volatil med hög produktionsnivå i början av året som därefter minskade fram till sommaren för att därefter återigen öka de sista månaderna. Förklaringen till detta var främst produktionsomställningar för tillverkare av motorfordon som omfattar drygt 80 procent av transportmedelsindustrin. Efter denna hoppande resa är affärsläget för transportmedelsindustrin starkt och produktionsnivån nådde den högsta nivån under första kvartalet i år sedan andra kvartalet 2008. Samtidigt påverkar fordonsindustrins produktionsomställningar tillväxten något även i år. Under andra halvåret i år planeras för tilltagande produktionsökning.

Uppblåst

Ser vi till marknadsförutsättningar ökar efterfrågan något i år inom EU, både vad gäller person- och lastbilar. Första kvartalet registreringssiffror för totalmarknaden för båda dessa fordonsslag var dock tillfälligtvis uppblåsta av 2-3 extra försäljningsdagar jämfört med första kvartalet i fjol. När dessa effekter och effekterna från skatteändringar i UK småningom klingar av, förväntas personbilsförsäljningen öka med tre procent i år. Registreringar för tunga lastvagnar för den totala EU-marknaden förväntas öka i ringa omfattning eller till 300 000 enheter från fjolårets nivå på 292 000 st. Det ska poängteras att marknadsförutsättningar i Europa är av stor vikt för fordonsindustrin i Sverige.

Ser vi till läget i USA kan konstateras en svag inledning av 2017 och personbilsförsäljningen ligger kvar på fjolårets nivå för hela året. Fordonsexport till länder utanför EU och USA förväntas samtidigt förbättras genom allmänt bättre tillväxtförutsättningar.

Läget för bildelar är påfallande starkt. Efterfrågan är hög i Sverige och exporten utvecklas väl såväl från koncerninterna leveranser som från fristående underleverantörer till det i särklass största marknadsområdet EU med Tyskland, Frankrike, UK, Holland och Belgien i spetsen.

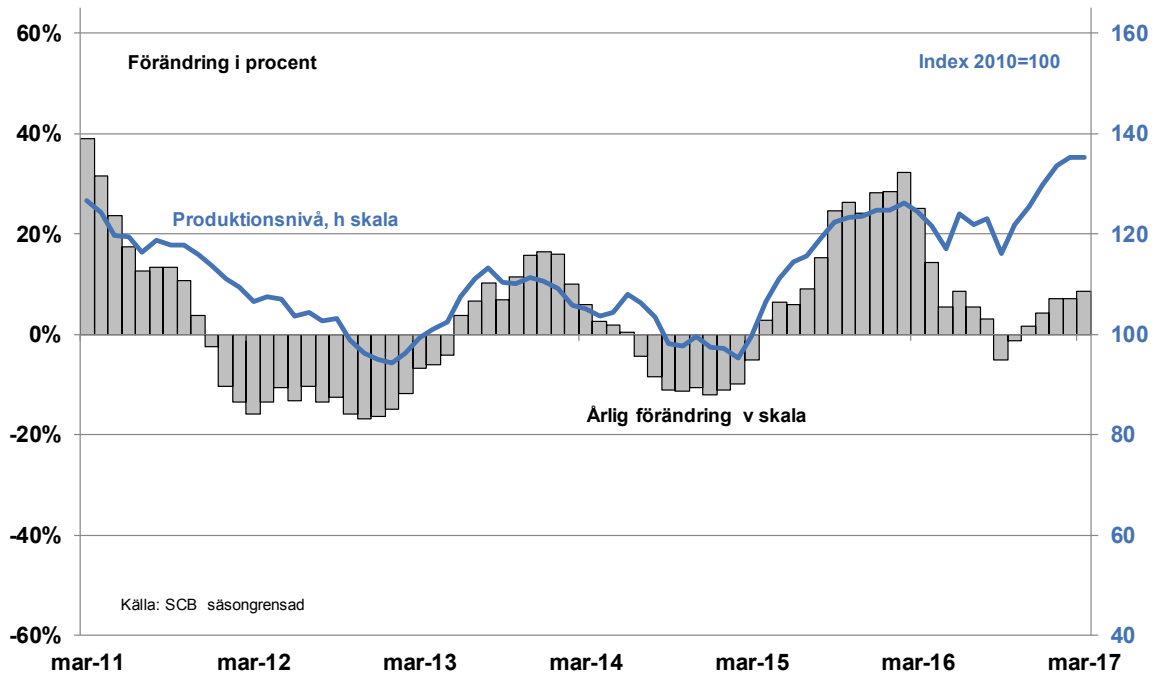
Kraftig explosion i mars

Sammantaget förväntas produktionen i transportmedelsindustrin öka med 12,5 procent i år. I övrig transportmedelsindustri, som domineras av farkoster för vatten, luft eller räls, sprids produktionen vanligtvis ut på flera år vilket innebär begränsade produktionsförändringar från ett år till ett annat.

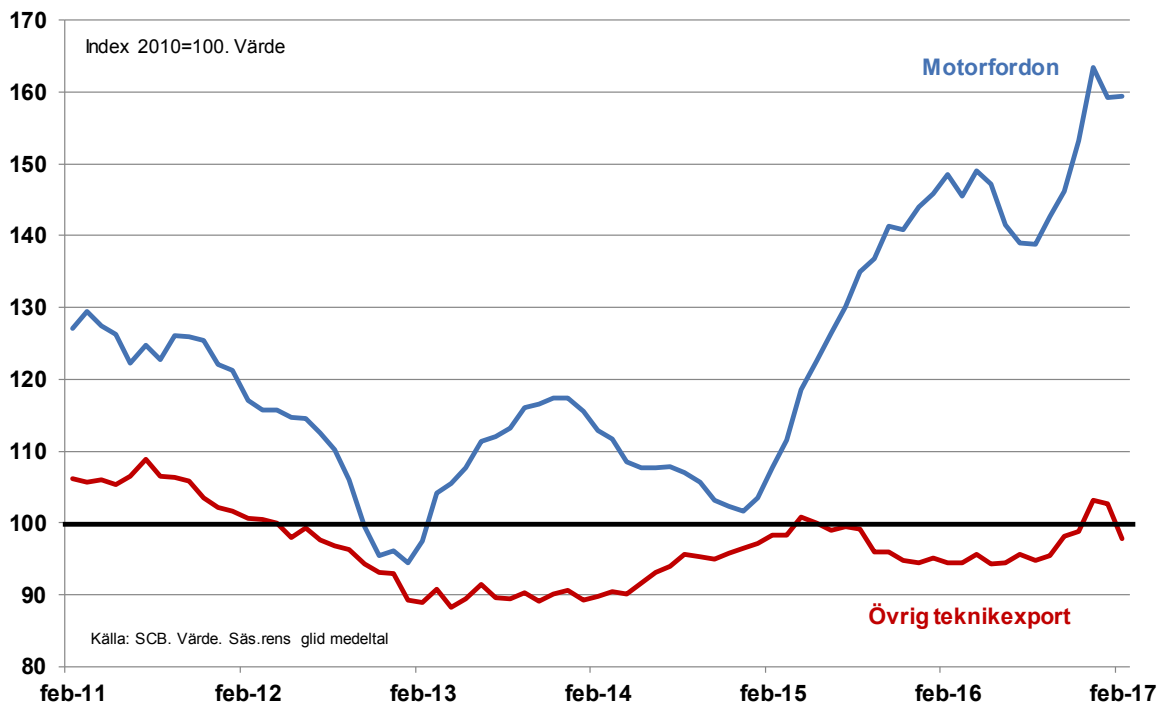
Det ska poängteras att den näst intill explosionsartade ökningen i ordergång för övrig transportmedelsindustri i mars i år var en följd av just (försvars)order som löper över flera år.

Inför 2018 talar mycket för att transportmedelsindustrin får svårt att lyfta kraftigt från årets produktionsnivåer då kapacitetstaket kryper allt närmare, särskilt i fordonsindustrin.

Produktionsvolym transportmedelsindustri. Sverige

Sveriges teknikexport

► MASKININDUSTRI

Bättre förutsättningar

Tillväxten i globala fasta investeringar (volym) exklusive Kina har vuxit i låg omfattning de senaste åren eller preliminärt med 1,8 procent i genomsnitt per år 2013-2016. Detta är en halvering av den genomsnittliga tillväxttakten jämfört med både återhämtningen 2010-2011 och glansperioden 1995-2007. Europaberoendet är högt för Sveriges maskinindustri med 55% av exporten destinerad till EU/EFTA. Visserligen har efterfrågan i EU tilltagit något de senaste två åren, men någon exceptionell investeringsboom har inte infunnit sig. Därutöver minskade tillväxten för fasta investeringar på den enskilt största exportmarknaden USA (exkl. IPR -intellectual property rights) 2016 efter en nära nog exceptionell volymtillväxt på knappt 40 procent 2010-2015. Fem procent av maskinexporten går till Brasilien och Ryssland där investeringar närmast varit i fritt fall 2015-2016.

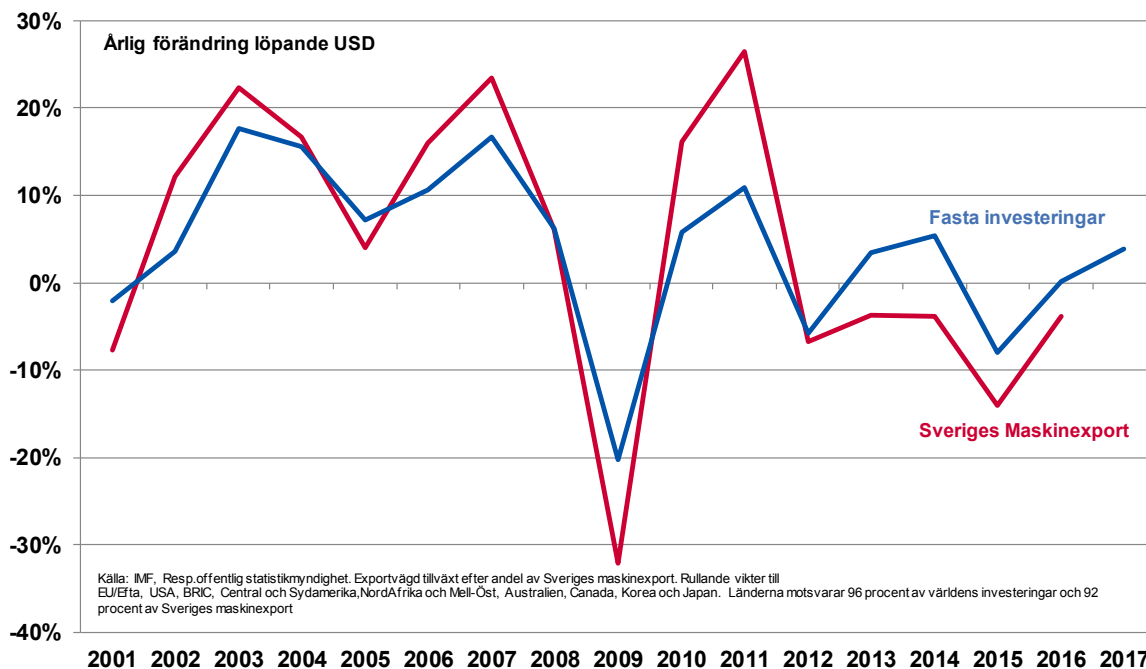
Produktionsvolymen i Sveriges maskinindustri minskade därför något i fjol eller med 1,5 procent mot bakgrund av det mindre gynnsamma globala marknadsläget. Positivt var att den relativt ringa andel av produktionen som levereras till Sverige ökade något eller med knappt 1,5 procent bl.a. som följd av ökade maskininvesteringar i privat näringsliv och i tillverkningsindustrin.

De kortsiktiga konjunktursignaler som dykt upp på senare tid tyder på att global efterfrågan förbättrats. Vinsterna i de amerikanska näringslivet har förbättrats något vilket erfarenhetsmässigt är en ledande indikator för investeringsaktiviteten. Första kvartalet startade upp relativt bra i USA (exkl. IPR). Även näringslivets vinster i EU fortsätter öka, om än i begränsad omfattning. Kapacitetsutnyttjandet har ökat det senaste året i EU:s tillverkningsindustri och ligger under första kvartalet i år över det långsiktiga genomsnittet. Även utnyttjandet i amerikansk tillverkningsindustri har slutat minska och ökade något mellan sista kvartalet i fjol och första kvartalet i år. Därutöver har antligen byggsektorn inom EU kvicknat till ordentligt drygt åtta år efter finanskrisens inledning. Detta är naturligtvis positivt för tillverkare av byggutrustning som strukturella metallprodukter, kyla, värme, ventilation, maskinverktyg, materialhantering, m.m.

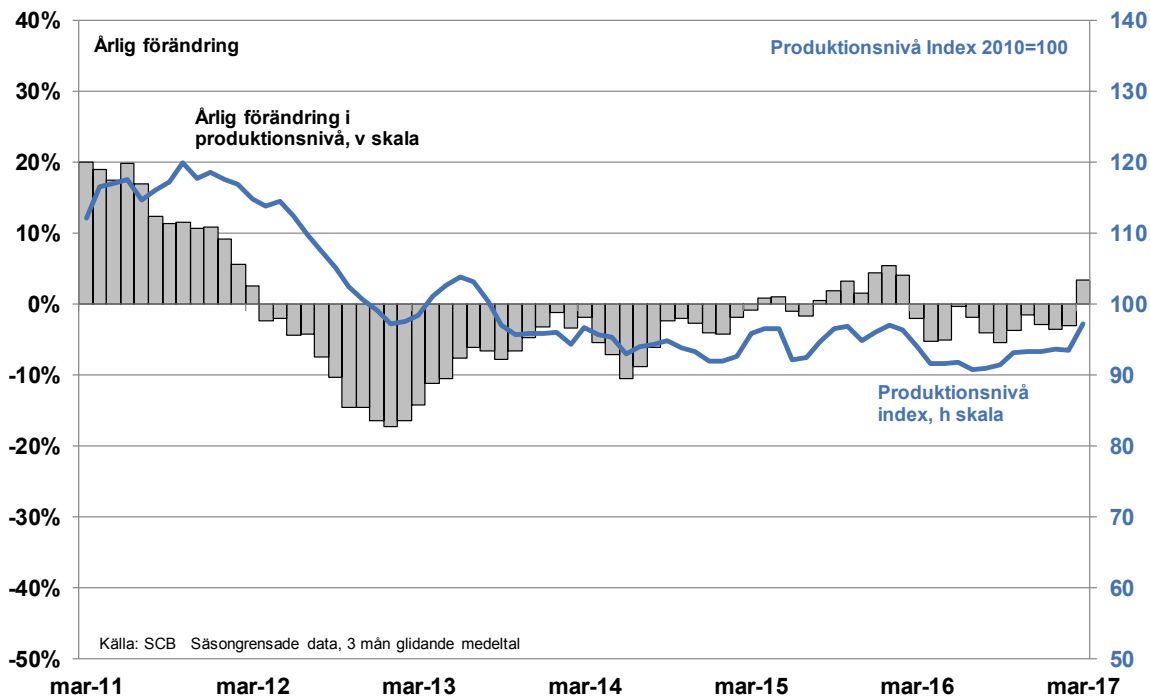
För maskinindustri i Sverige var inledningen (jan-feb) av 2017 trög. Produktionen drogs dock upp relativt omfattande i mars och produktionsnivån första kvartalet blev i genomsnitt oförändrad jämfört med motsvarande period i fjol. Det internationella efterfrågeläget ser bättre ut i dagsläget jämfört med andra halvåret i fjol men vi räknar med en relativt begränsad volymtillväxt för Sveriges maskinindustri i år. EU växer men långsamt, investeringarna i USA kommer förvisso igång något under loppet av 2017 och resan tillbaka för Ryssland, Brasilien och i viss mån Norge är inte helt utstakad. Både positivt och negativt är att investeringsaktiviteten i Kina dragits upp. Positivt är att statistikmyndighetens siffror visar en starkare investeringstillväxt för tillfället jämfört med andra halvåret i fjol. Negativt är att landet inte är i behov av ökad produktionskapacitet och vi hoppas det är främst rationaliserings- och ersättningsutrustning som efterfrågas just nu för industrins del.

Totalt förväntas produktionsvolymen för Sveriges maskinindustri öka med fyra procent i år efter tillbakagången i fjol.

Globala fasta investeringar och Sveriges maskinexport. Årlig förändring löpande USD

Produktionsvolym maskinindustri. Sverige

► METALLVARUINDUSTRI

Nu drar också maskinindustrin

Metallvaruindustrin i Sverige utgörs till ca 80 procent av insatsvaror till olika industrigrenar, främst till maskin- och fordonsindustri på hemmamarknaden. Övrig metallvaruindustri utgörs främst tillverkare av byggmetaller, försvarsprodukter samt några få konsumentprodukter. Sammantaget är det direkta exportberoendet betydligt lägre än för övriga delbranscher i Sveriges teknikindustri.

Trots relativt låg exportandel fick en minskad exportvolym på 0,5 procent i följd en negativ inverkan på produktionsvolymen som minskade något eller med 0,3 procent. Exporten till EU/Efta, som tar emot 75 procent av total export av metallvaror, var oförändrad men med stora variationer. Den ökade kraftigt till Tyskland men minskade sammantaget till övriga EU-länder. Exporten till den enskilt största marknaden Norge minskade med tre procent som följd av låg aktivitet i Norges industri och offshore sektor. Samtidigt minskade exporten till BRI som följd av minskad industriproduktion i dessa länder och därmed låg efterfrågan på insatsvaror.

Efterfrågan på hemmamarknaden var bättre än på export men med stora variationer. Leverantörer av byggmetaller hade inget att klaga på mot bakgrund av den närmast överhettade byggsektorn i Sverige. Däremot var efterfrågan från den enskilt största kundgruppen maskinindustrin fortsatt låg genom en svagt minskad produktionsvolym vilket påverkade efterfrågan av insatsvaror från metallsektorn. Efterfrågan från fordonsindustrin var volatil genom produktionsomställningar.

Byggandet bromsar

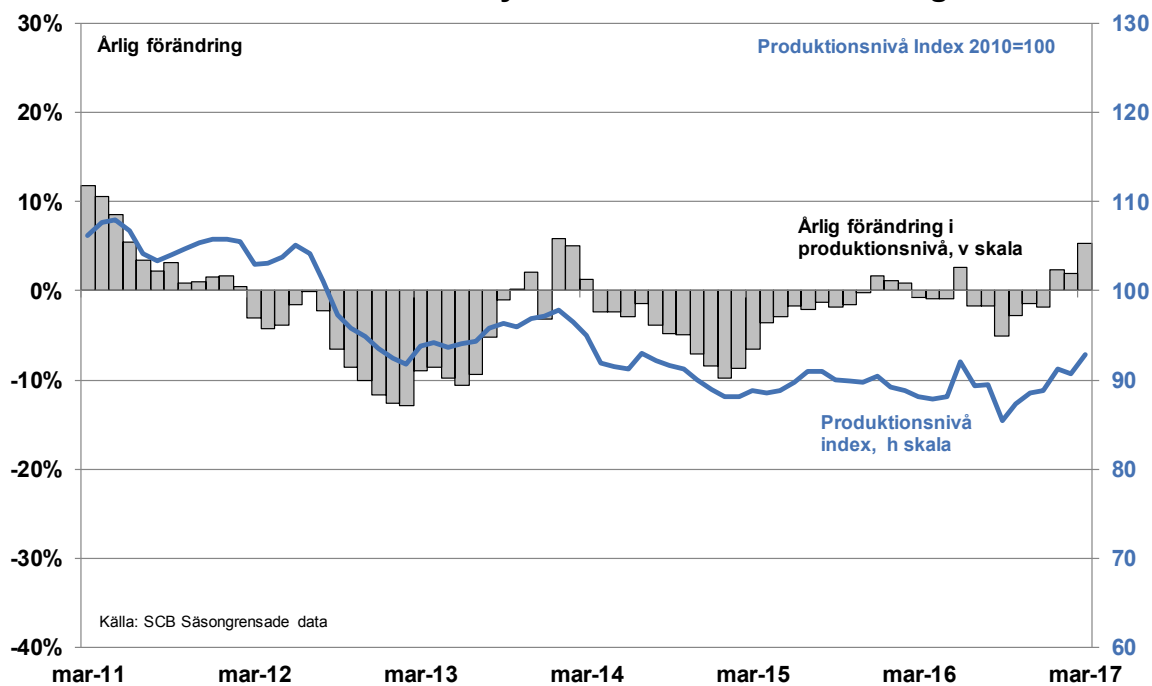
Vi räknar med att efterfrågan för metallvaruindustrin förbättras under loppet av 2017. Från EU ökar efterfrågan från byggsektorn samtidigt som teknikproduktionen här visar fortsatt måttlig tillväxt. I Norge har efterfrågan börjat stabiliserats på låg nivå och förväntas öka något under loppet av året. På små exportmarknader som Ryssland och Brasilien ökar teknikproduktionen efter över två år av minskad produktion. På hemmamarknaden fortsätter en hög efterfrågan från byggsektorn i år men som dämpas nästa år. Från fordonsindustrin fortsätter en god efterfrågan medan produktionsvolymen ökar från maskinindustrin. Sammantaget betyder detta en produktionsökning för metallvaruindustrin på fyra procent i år.

Kraftig explosion i mars även här

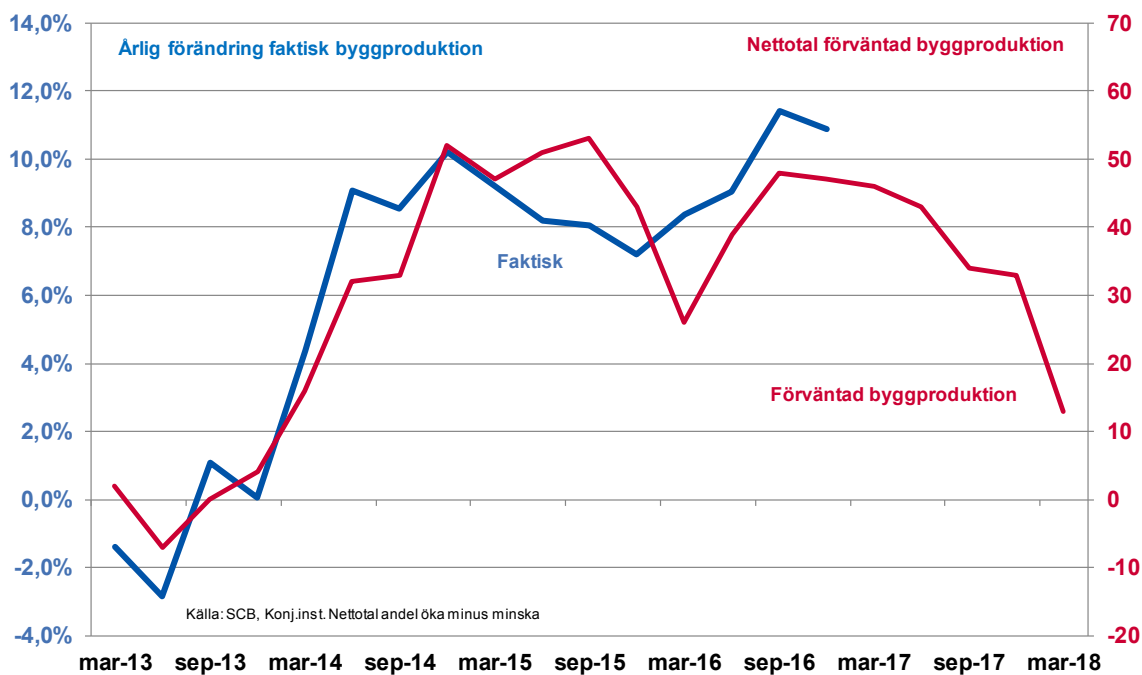
Det ska poängteras att orderingången för metallvaruindustrin i mars i år ökade kraftigt. Detta som följd av omfattande försvarsorder som löper under flera år och därmed inte får ett direkt genomslag på produktionen enbart 2017.

Produktionsvolym metallvaruindustri. Sverige

Faktisk och förväntad byggproduktion. Sverige

► ELTEKNISK INDUSTRI

Volatilitet och struktur

Produktionsvolymen för tillverkare av elmaskiner och elapparatur minskade något eller med 0,8 procent i fjol. Produktionsutvecklingen är vanligtvis kraftigt volatil i denna delbransch. I fjol varierade volymerna i alltifrån minus fyra procent till plus 13 procent från en månad till en annan. Långa leveransprojekt är bl.a. en förklaring till denna utveckling.

Inledningen av 2017 har startat upp relativt starkt. Produktionsnivån under första kvartalet låg sex procent över motsvarande period i fjol och även exportvolymerna har ökat något i årstakt efter fjolårets marginella tillbakagång på en procent.

Tre fjärdedelar av exporten går till EU, USA och BRIC och här noteras nu högre sammantagen aktivitet i industri och näringsliv jämfört med andra halvåret i fjol. Detta återspeglas också i att tillverkare av elmaskiner i teknikföretagens barometer rapporterar orderstockar som är betydligt högre än normalt. Teknikföretagens konjunkturindex för tillverkare av elmaskiner i Sverige har därutöver nått den högsta nivån sedan våren 2012.

Eftersläpningseffekter mellan order och produktion som vanligtvis råder för tillverkare av elmaskiner indikerar nu bra fart för resten av 2017. Vi räknar med en produktionsökning på fyra procent i år trots en stark inledning som då påverkades positivt av tillfälligt stora leveranser. Merparten av branschen består av s.k. tung elteknik men tillverkare av konsumentinriktad elteknik möter just nu också en högre efterfrågan, bl.a. från byggsektorn.

Bort med exporten

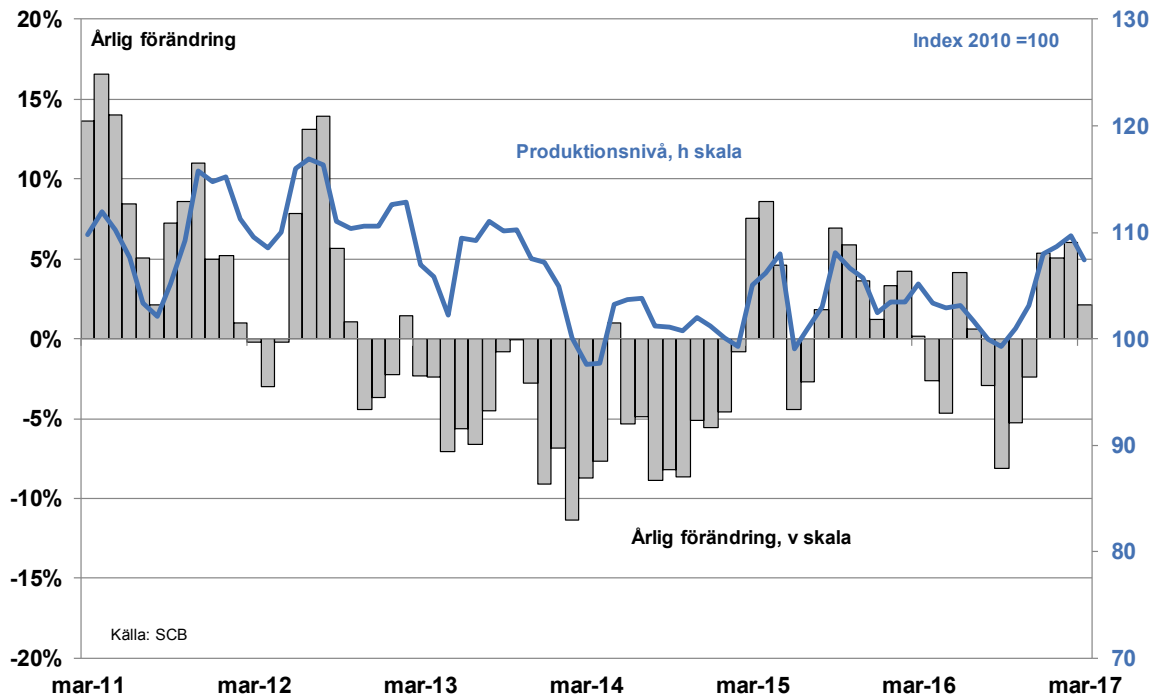
Tele- och elektronikindustrin har genomfört och genomgår som bekant strukturförändringar. De exakta effekterna av dessa förändringar är svåra att kvantifiera, då merparten av den aktiviteten just nu styrs av koncernmässiga förhållanden. Sammantaget kommer dock antalet anställda minska relativt omfattande i år efter de varsel som lades i november och december i fjol. Effekterna på produktionen kan bli betydande beroende på hur handelsflöden utvecklas¹⁾. Vi noterar redan nu en klar förändring i negativ riktning i dessa handelsflöden.

Under första kvartalet i år minskade produktionsvolymen för tele- och elektronikindustrin med sex procent jämfört med första kvartalet i fjol. Exportvolymen enligt leveransindex minskade säsong- och kalenderjusterat med 17,5 procent i volym i mars i årstakt. På en del stora exportmarknader var nedgången mellan 50-87 procent jämfört med motsvarande period i fjol. Ett omfattande bortfall i år är helt klart att räkna med. Vi räknar med ett sämre utfall för 2017 än vad preliminära siffror för första kvartalet visar eller med en produktionsminskning på storleksordningen 15 procent.

Merparten av struktureffekter väntas slå igenom i år vilket gör att tele- och elektronikindustrin kan starta på ”ny kula” nästa år. Givet att global ekonomi och tillverkningsindustri inte kollapsar 2018 läggs grunden till ökad tillväxt i de delbranscher, främst medicinteknik och instrument, som kvarstår i denna sektor.

1) Till importerade produkter har tidigare adderats särskilt förädlingsvärde

Produktionsvolym elmaskiner. Sverige

► ARBETSMARKNADEN

Ökad efterfrågan

Antalet anställda i teknikindustrin ökade med 0,5 procent i fjol. Den sammantagna ökningen förklaras främst genom en omfattande ökning i anställda i fordonsindustrin som ökade med hela 6 procent. Detta var bl.a. ett resultat av en hög produktionsökning i denna delbransch på hela 14 procent i volym.

I övriga branscher minskade antalet anställda sammantaget eller med 0,9 procent. Här visade tele- och elektronikindustri den största minskningen eller drygt tre procent där omfattande varsel under hösten 2015 verkställdes under fjolåret. I övriga delbranscher minskade också antalet anställda undantaget leverantörer till fordonsindustri. Andelen tillfälligt anställda var sammantaget oförändrat 2016 jämfört med året innan och utgjorde 5,5 procent av samtliga anställda.

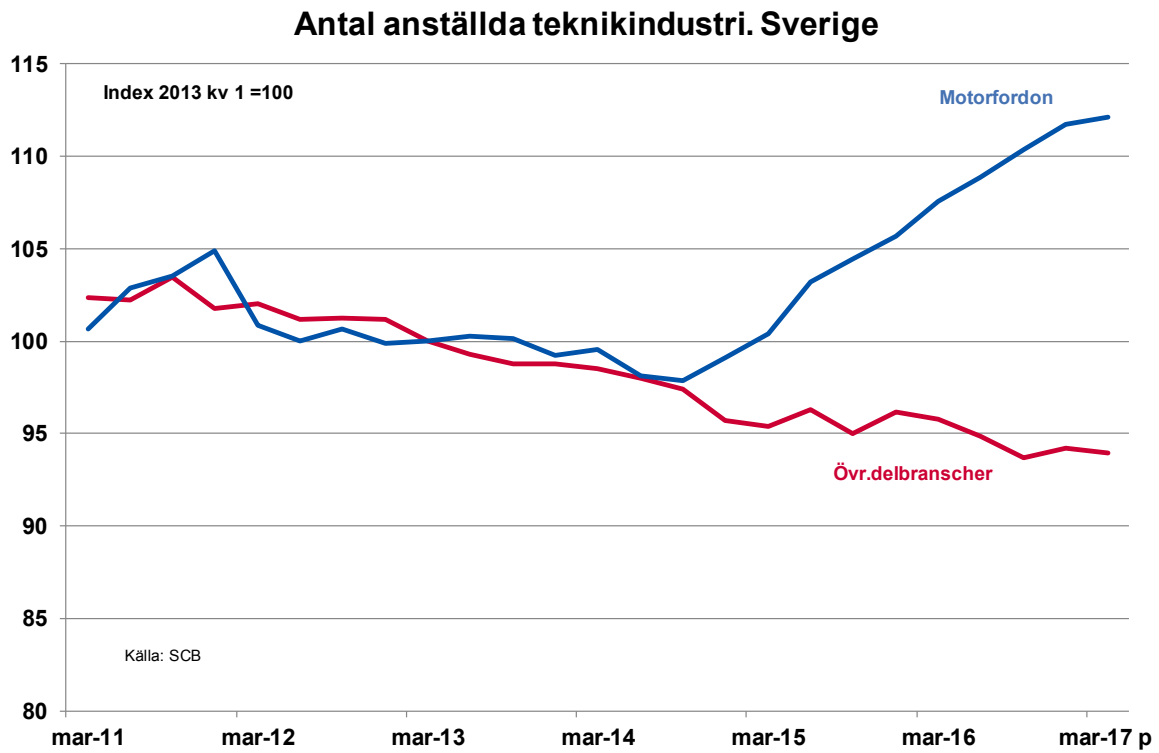
Teknikföretagens barometerundersökning och data från arbetsförmedlingen över lediga platser samt varsel om uppsägning indikerar en ökad efterfrågan på arbetskraft. Merparten av detta är naturligtvis aktivitetsbetingat genom en förväntad högre produktionstillväxt i år jämfört med i fjol.

Samtidigt pågår ständiga strukturförändringar. Andelen pensionsavgångar i år och de kommande fyra åren har ökat något jämfört med motsvarande andel för tio år sedan. Detta gäller främst högskoleingenjörer el.mots. samt kvalificerade operatörer, montörer och verktygsmakare. Exempelvis pensioneras drygt nio procent av samtliga kvalificerade maskinoperatörer 2017-2021.

Oförändrad men ökar

Antalet anställda inom teknikindustri enligt arbetskraftsundersökningen var oförändrat under första kvartalet i år jämfört med motsvarande kvartal i fjol. Denna undersökning är en individundersökning. Siffror för antalet anställda i företagsundersökningen, KS, har ännu inte presenterats. De båda undersökningarna följer emellertid varandra relativt väl vad gäller förändringen i antalet anställda.

Den bedömning vi gör innebär fortsatt ökning i antalet anställda för 2017 och i lite större omfattning än i fjol eller med 1,5 procent. Här är det redan känt att antalet anställda i fordonsindustrin ökar, främst under andra halvåret. Samtidigt förväntas antalet anställda också öka något i metallvaru- och maskinindustrin efter sammantaget ha minskat i fjol. Samtidigt slår vinterns omfattande varsel igenom i siffrorna för tele- och elektronikindustrin under loppet av 2017. Här förväntas antalet anställda minska med omkring fem procent i år. Exklusive teleindustrin ökar antalet anställda i teknikindustri samantaget med två procent.

► PRISER

Växelkurser slår igenom

Försäljningspriserna ökade i låg omfattning för teknikindustri i Sverige i fjol eller med 0,7 procent. Under fjärde kvartalet och vid årsskiftet 2016/2017 var dock den svenska kronan påfallande svag vilket möjliggjorde ökade exportpriser räknat i SEK. Detta fick försäljningspriserna (export/hemmamarknad) att stiga tillfälligt. I februari och mars i år föll såväl export som sammantagna försäljningspriser tillbaka när kronan stärktes något. Under antagande om oförändrad växelkurs under resten av året kommer ändå försäljningspriserna att öka i högre takt i år jämfört med i fjol som en följd av första kvartalets relativt höga ökningstakt. Vi räknar med att försäljningspriserna ökar med 2,5 procent i genomsnitt i år. Det skulle innebära den högsta prisökningen sedan 2008.

Samtidigt kan konstateras att problemen kvarstår i att mäta priser vid produktbyten eller produkter som tidigare inte existerat. Detta gäller såväl i fjol som i år för tillverkare av motorfordon. Prisökningarna för nya produkter har varit omfattande eller 10-20 procent i år. Detta syns samtidigt inte i den offentliga prisstatistiken. Det vanliga dilemmat med att särskilja på prisökningar till följd av högre kvalitet och ren inflation kvarstår således. Troligtvis överskattas just nu volymtillväxten i denna bransch.

Begränsat för konkurrenter

Ser vi till konkurrentområdena var försäljningspriserna för teknikindustri i Euroområdet oförändrade i fjol. Successivt högre aktivitet har nu dragit upp priserna något samtidigt som handelsvägd Eurokursen deprecierat något vilket inneburit högre priser utanför Euroområdet. I mars ökade försäljningspriserna för teknikindustri i Euroländerna med 0,8 procent i årstakt. Även om den handelsvägda Eurokursen blir oförändrad resten av året räknar vi med att priserna på teknikvaror ökar med en procent för Euroområdet i år som en följd av starkare affärsläge jämfört med i fjol.

Råvaror upp men dämpas

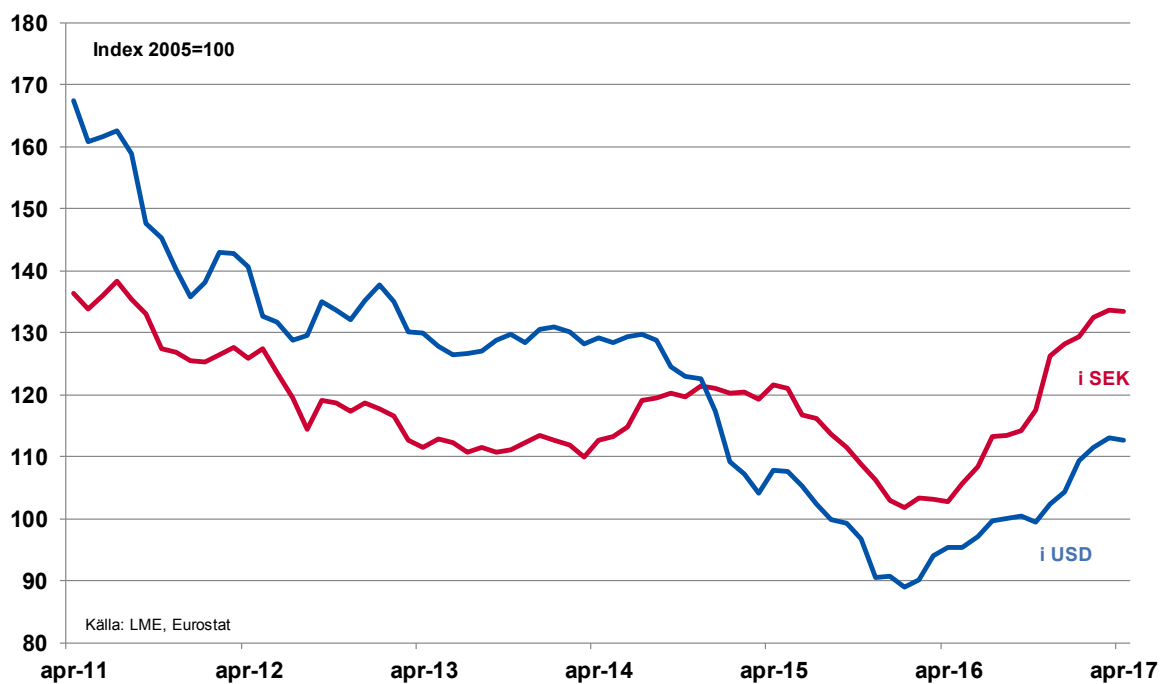
En ökad aktivitet och tilltagande industriproduktion i Kina har tryckt upp världsmarknadspriset på metaller och stål. Det gäller allt ifrån aluminium, koppar och nickel till zink. Zn och Ni (som visserligen dämpats något) har i sin tur bidragit till högre priser på belagt och rostfritt.

Noterbart är att fordonsförsäljningen och därmed också produktionstillväxten i Kina redan dämpats och dämpas ytterligare under andra halvåret i år vilket bidrar till att globala metall- och stålpriser inte förväntas fortsätta öka som de gjort det senaste halvåret. I Kina har spotpriser på varmvalsat redan minskat något mellan april i år och december i fjol. Samtidigt har prisförväntningarna för EU:s stålindustri nu dämpats efter uppgången det senaste halvåret. Fallande järnmalmpriser på senare tid hjälper också till. Vi räknar med en gradvis dämpning i råvarupriser efter ”racet” det senaste året.

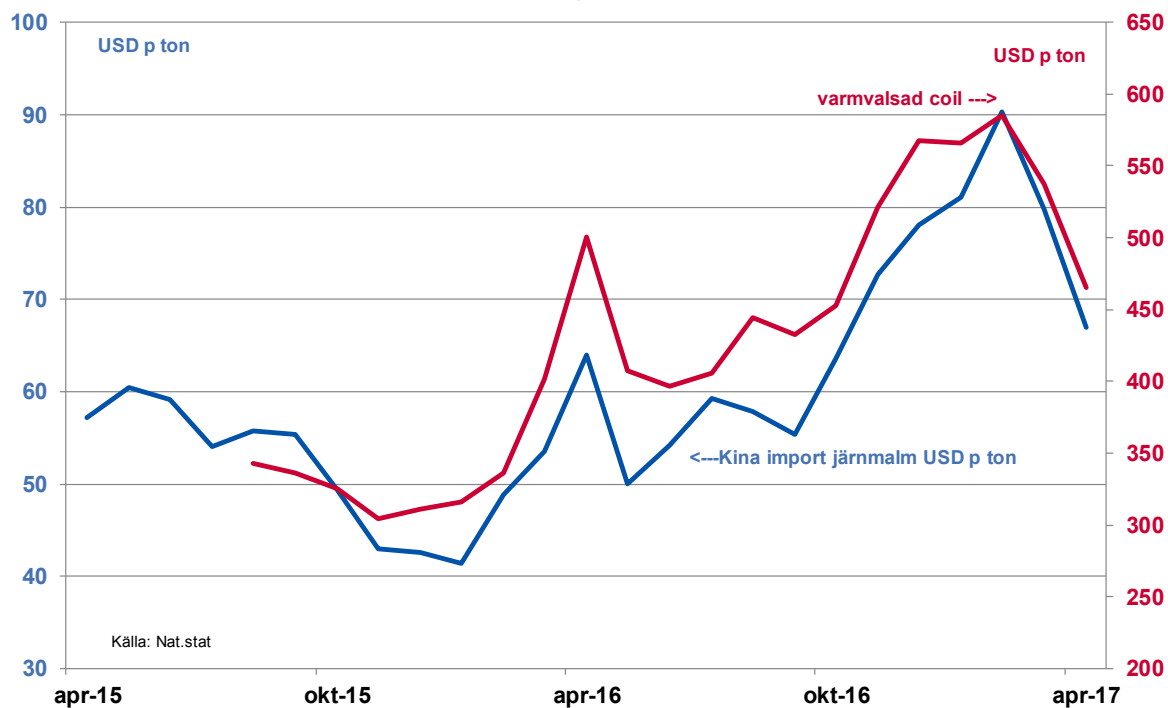
Ökningen i metall- och stålpriser bidrar till att reducera vinstmarginaler i år. Vanligtvis kan en del av ökade råvarupriser ”trollas bort” genom ökade försäljningspriser/produktivitet, men inte allt. Vi räknade i höstas med en prisuppgång för vårt materialindex på fem procent i USD i år. Dessvärre räknar vi nu med att det ökar med 12 procent i genomsnitt i år.

Materialpriser teknikindustri Sverige

Viktade spotpriser Al, Cu, Zn, EU-stål

Varmvalsad coil och järnmalmspriser. Kina

► KONJUNKTURINDIKATORER

Åt rätt håll

OECD:s index för ledande indikatorer består i ett antal variabler som orderingång, arbetade timmar, ränteläge, börsindex m.m. Dessa varierar dock något från land till land. Oavsett detta, har ledande index en tendens till att på mycket kort sikt väl indikera utvecklingen i ”hårda data” som industriproduktion eller BNP.

För OECD-länderna sammantaget har ledande indikatorn visat en långsam förbättring sedan i fjol höstas. Positivt är att indexnivån för denna indikator nu är högre än tidigare toppnivå 2014. Förbättringen i index tyder på stigande industriproduktion de kommande månaderna.

Upp i Bra-Ru ner i Indien

I data för BRIC-länderna sammantaget noteras en förbättring i indikatorn. Det gäller främst Brasilien och Ryssland, medan förbättringen för Kina inte är fullt lika stark. Förbättringen i Ryssland och Brasilien går hand i hand med andra nationella indikatorer, men också faktisk industriproduktion. Mot detta står Indien där ledande indikatorer försämrats månad för månad sedan mars i fjol och visar ännu så länge inga tendenser till att förbättras.

Även Euroområdet indikator visar en förbättring, särskilt i Tyskland samt i någon mån också i Frankrike. Index för Italien är däremot på ett sluttande plan men med en tendens till stabilisering. Sammantaget visar ledande indikatorer för EU-länderna en tilltagande aktivitet i industrin under andra och i någon mån tredje kvartalet 2017. Ledande indikatorer för USA har stärkts sedan i fjol höstas. Detta gäller såväl OECD:s indikator som indikatorn från The Conference board. Detta tyder även här på lite ökad aktivitet i närtid för industrin. Japan visar ett liknande förlopp med ett allt bättre index månad för månad sedan i fjol somras.

Fina siffror i EU men ännu ingen fart i produktionen

Även EU-barometern för hela tillverkningsindustrin har förbättrats de senaste månaderna. Efter att index över företagens uppfattning rörande orderstocken pendlat kring index 103 under 2016 har den enligt senaste observation (mars publicerat i april) nått hela index 110. (Index 100 långsiktigt ”normalläge”). Fler företag än tidigare anser därmed orderstocken som större än normalt. Samtliga tre stora länder eller Tyskland, Italien och Frankrike redovisar utfall över index 100. Läget är som starkast i Tyskland. Dessa indexnivåer förknippas vanligtvis med stark tillväxt i produktionsvolym. Detta saknas dock för närvarande.

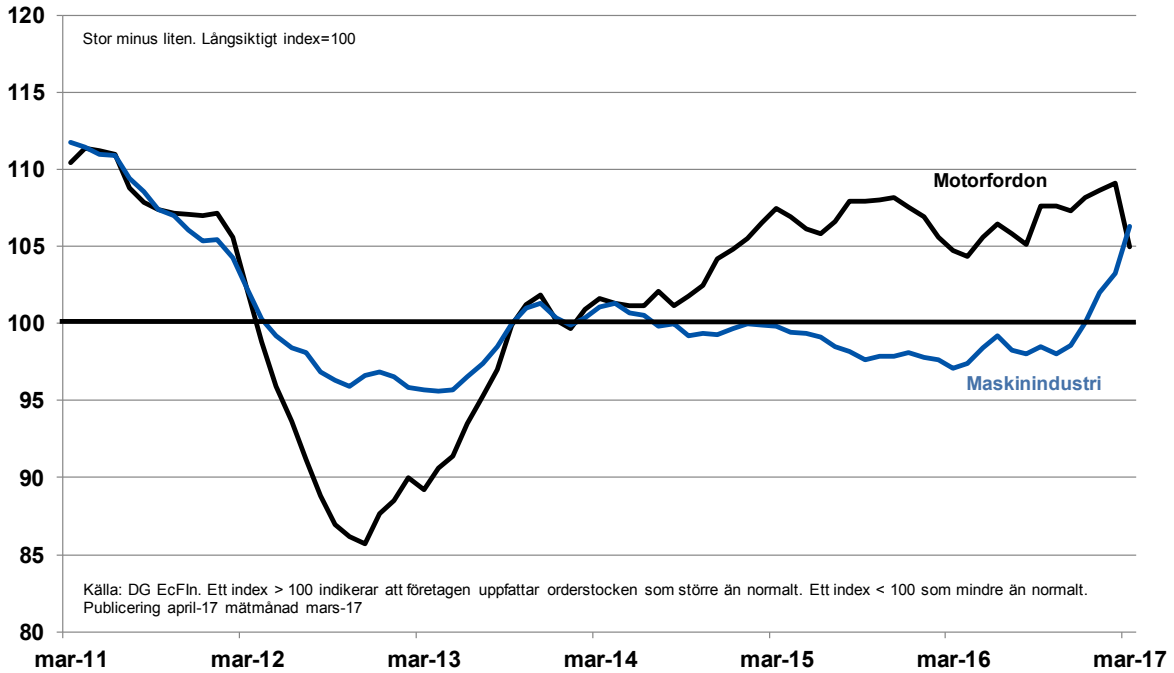
Äntligen bättre i maskinindustri

För teknikindustri är det främst affärsläget inom maskinindustrin som förbättrats inom EU med en omfattande uppgång sedan oktober i fjol. Efter över två år av relativt begränsad efterfrågan ligger här index för orderstocken på index 107, den högsta siffran sedan 2011. Samtidigt visar index för orderstocken i fordonsindustrin ett starkt utfall men som dämpades i mars (publ. i april).

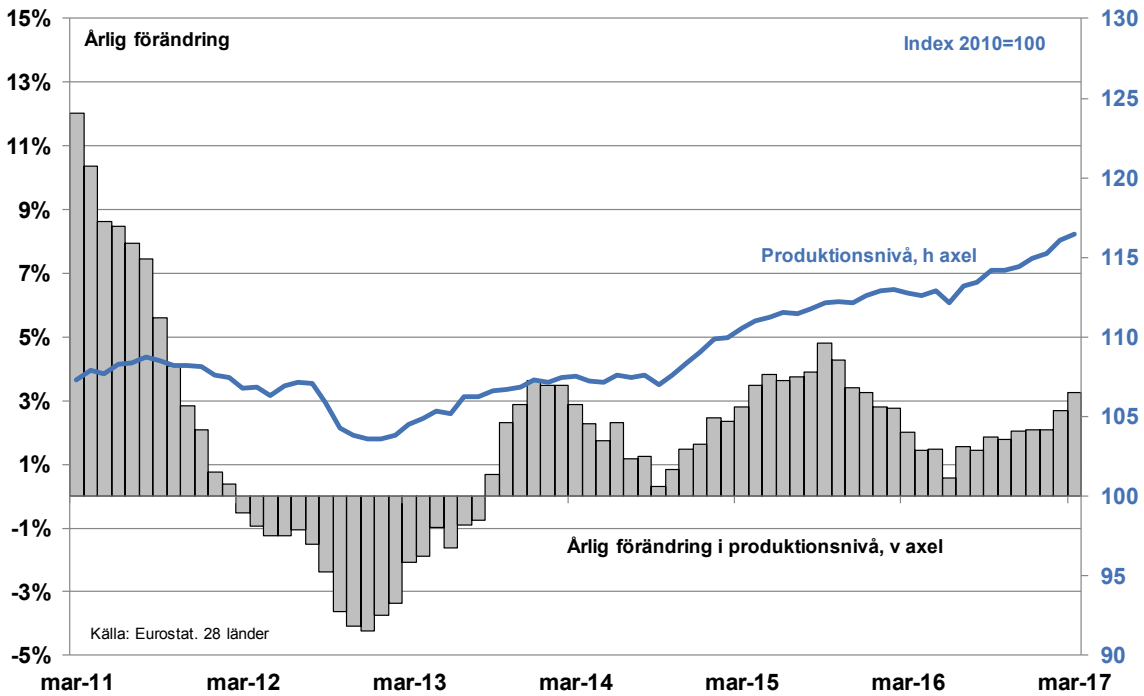
Sammanfattningsvis är läget för tillverknings- och teknikindustri inom EU nu starkare än för bara ett halvår sedan. För tillverkningsindustri sammantaget inom EU räknar vi med en produktionstillväxt på 2 procent i år mot 1,6 procent i fjol. Motsvarande siffror för teknikindustri är 3 procent i år jämfört med 2 procent i fjol. Det bör noteras att tillväxten sedan länge är högre för länder i östra EU/EMU än i väst.

Orderstocken motorfordon och maskinindustri. EU28

Produktionsvolym teknikindustri. EU

► INTERNATIONELL EFTERFRÅGAN

Investeringsvaror. Starkare indikatorer

Globala fasta investeringar bedöms ha ökat ungefär som tidigare förväntat eller med 2,5 procent i volym i fjol. Fallande priser generellt bidrog dock till att värdet i USD var oförändrat. För OECD området ökade investeringarna i volym med preliminärt 1,7 % där en marginell ökning i USA på 0,7 procent bidrog till OECD-ländernas låga sammantagna tillväxt.

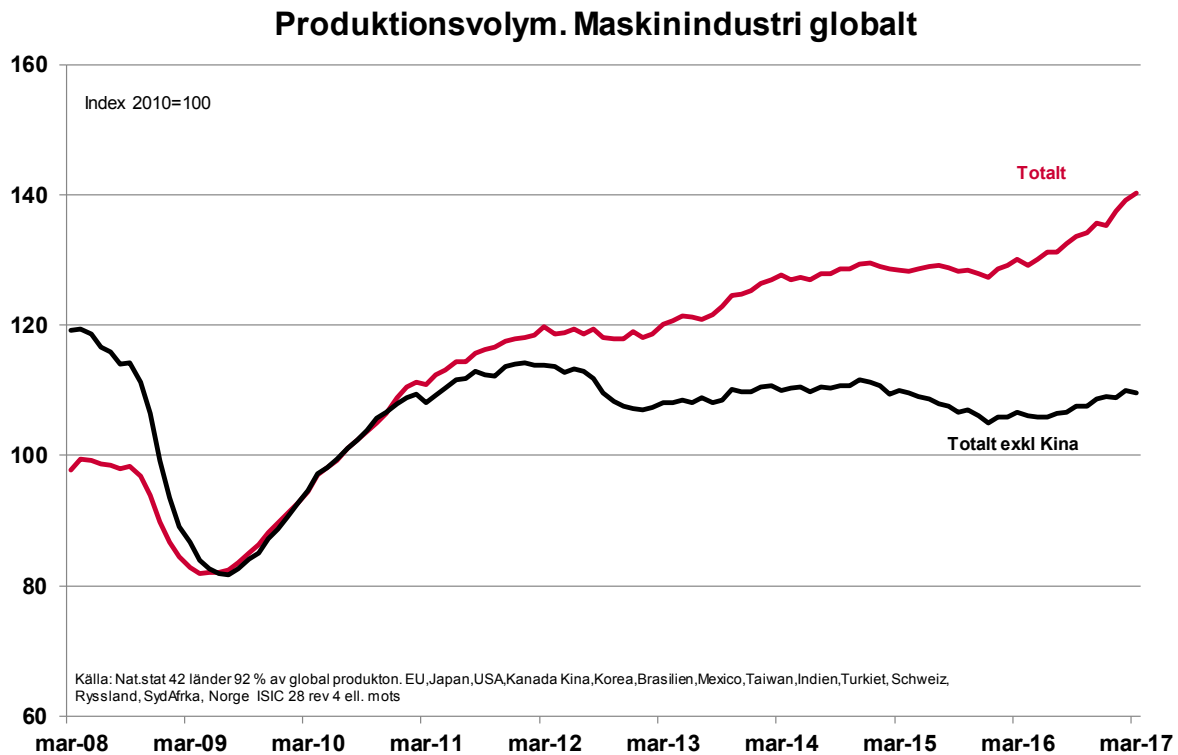
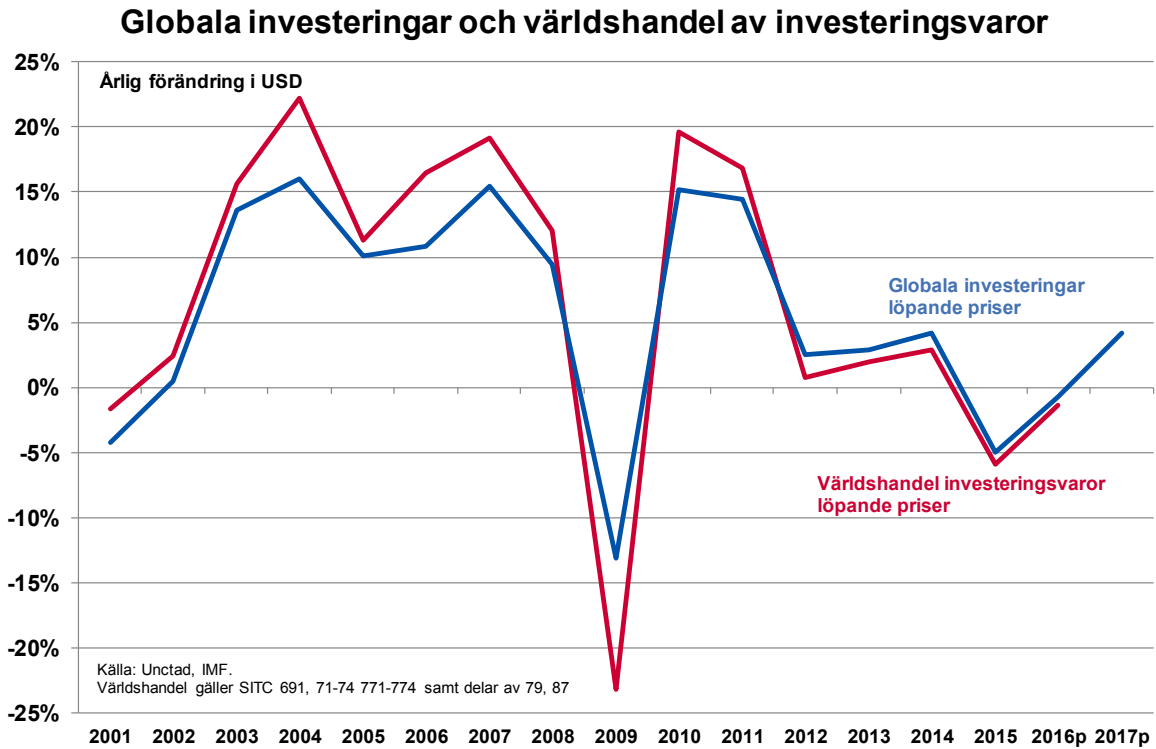
Det senaste halvåret mars-17/sept-16 har visat ett klart högre aktivitet med betydande produktionsökning för maskinindustrin främst i Japan, Korea, Taiwan, Kina, Mexiko och från låga nivåer i Brasilien. För Kinas del bidrar bl.a. satsningar på infrastruktur, men också att tillväxten för landets samlade maskininvesteringar tilltagit något. EU-länderna visar däremot en låg ökning i maskinproduktion medan den har börjat växa måttligt i USA sedan i september i fjol.

Hopp i EMU - bästa indikatorn sedan 2008

Investeringar ökade i hög grad inom EMU under sista kvartalet i fjol både i årstakt men också jämfört med tredje kvartalet. Dessvärre var ökningen utan större substans då Irland återigen bokförde en omfattande ökning i ”intellektuella” investeringar. Detta fick tillväxten i EMU:s fasta investeringar att tillfälligtvis se mycket bra ut. Om vi exkluderar detta och ser till maskin- och bygginvesteringar är det endast en begränsad tillväxt med en ökning i 0,8 procent vardera i årstakt sista kvartalet i fjol. Vi räknar dock med att investeringar exkl. s.k. intellectual property rights växer i högre takt i år inom EMU än i fjol eller med tre procent. Den i särklass bästa indikatorn de kommande månaderna för investeringsaktiviteten i EMU är orderingen till Tysklands maskinindustri från Euroområdet. Detta då Tyskland är den i särklass största leverantören av (premium) maskinutrustning. Orderingen ökade här med nio procent i volym första kvartalet i år och nådde den högsta nivån sedan 2008.

Siffror över fasta investeringar visar en antydning till stabilisering på låg nivå i Ryssland. Säsongsrensade ökade fasta investeringar mellan tredje och fjärde kvartalet i fjol, och var därmed närmast oförändrade jämfört med sista kvartalet 2015. Med något enskilt undantag har investeringar i Brasilien fallit 13 kvartal i rad, men vi räknar med att de bottnar i år. Båda länder skulle därmed långsamt återigen öka sin efterfrågan på kapitalvaror. De plågas fortfarande av höga realräntor men som reducerats det senaste året och verkar därför nu mer stimulerande på aktiviteten än 2015-2016.

Data över faktiska globala investeringar släpar. Internationella indikatorer utöver maskinproduktion som företagens egen rapportering över ordergång eller orderstockar tyder på ett något bättre efterfrågan på investeringsvaror 2017 än i fjol. Orderingen till amerikansk maskinindustri har börjat växa eller med sju procent i volym perioden mars-17/sept-16. Här är det särskilt lyft- och godshantering, maskiner för tillverkande industri samt omformning av metall som har starkt momentum. Därutöver har orderingen för gruv-, olje- och gasrelaterad utrustning stabiliserats i USA, men på en tredjedel av nivån jämfört med 2013. I Tyskland, världens enskilt största maskinexportör, noteras hög efterfrågan och ökad ordergång för maskiner till livsmedel, lyft och gods, men nu också bygg- och anläggningsmaskiner vilket också syns i ett klart starkare IFO index för den sistnämnda delbranschen.

► INTERNATIONELL EFTERFRÅGAN

Motorfordon – självkörande - knappast

Global produktion av personbilar och lätta kommersiella fordon ökade i fortsatt måttlig takt under första kvartalet i år. Under andra halvåret i fjol blåstes global produktion och försäljning upp genom rusning till bilhallarna i Kina då subventioner av småbilar trappades ner i januari i år. I Kina har tillväxten i försäljning och produktion dämpats i sedan i höstas. Detta fortsätter nu resten av året och i genomsnitt blir det en marginell ökning i produktion och försäljning för Kinas del 2017. Nästa år beror aktiviteten i fordonsindustrin på om myndigheterna törs fortsätta med stimulanser eller till och med återigen utökar dessa utöver miljöbilar. Rädsla för allt för stor dämpning av ekonomisk tillväxt kan avgöra. Notera att personbilsförsäljningen i Kina med 20 st per 1000 invånare och år har börjat närma sig EU:s genomsnitt på knappt 29 st. Blixtrande försäljningstillväxt som Kina visade 2007-2015 är borta framöver även om bilnehavet per invånare är fortsatt lågt.

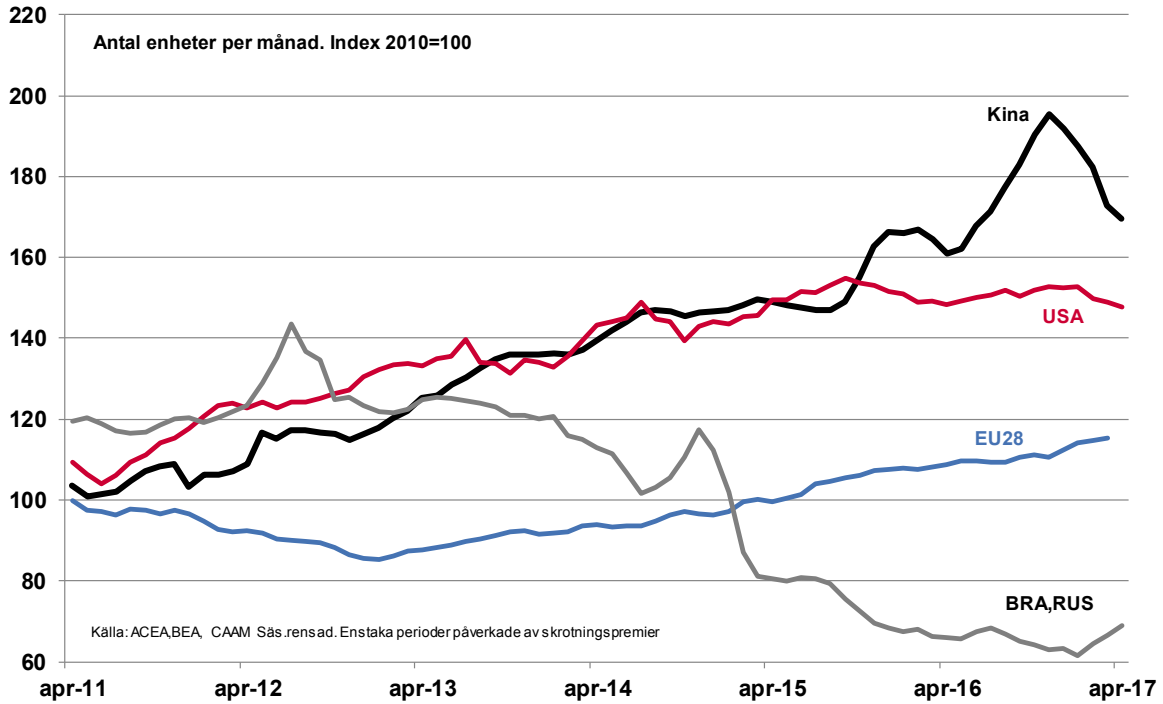
Brasilien och Ryssland har under 2015-2016 visat katastrofsiffror både vad gäller produktion och försäljning. För några år sedan när oljepriset stod på topp och den ryska ekonomin rullade på räknade hugade bedömare att försäljningen i Ryssland skulle högre försäljningsnivåer än Tyskland eller drygt 3,5 miljoner sålda personbilar. Med en försäljning i fjol på 1,4 milj. enheter i fjol har landet lång väg kvar till sådana önskenivåer. Positivt för Brasilien och Ryssland är att såväl produktion och försäljning nu har nått en botten och börjar röra sig svagt uppåt.

I USA nådde försäljningen av personbilar all-time high eller 17,5 miljoner enheter i fjol, vilket var drygt 150 000 fler än år 2000. I år kommer man inte högre än i fjol utan ligger i bästa fall kvar på denna nivå. Kalender- och säsongjusterat minskade personbilsförsäljningen med en procent första tertialet, men vi räknar med något högre försäljning resten av året. Det är samtidigt inte omöjligt att försäljningen kan öka något på sikt från dagens 53 st per 1000 invånare och år till gamla goda tider eller runt 58-60 st. I år och nästa år händer det alltså inte. Möjligtvis in på 2020-talet.

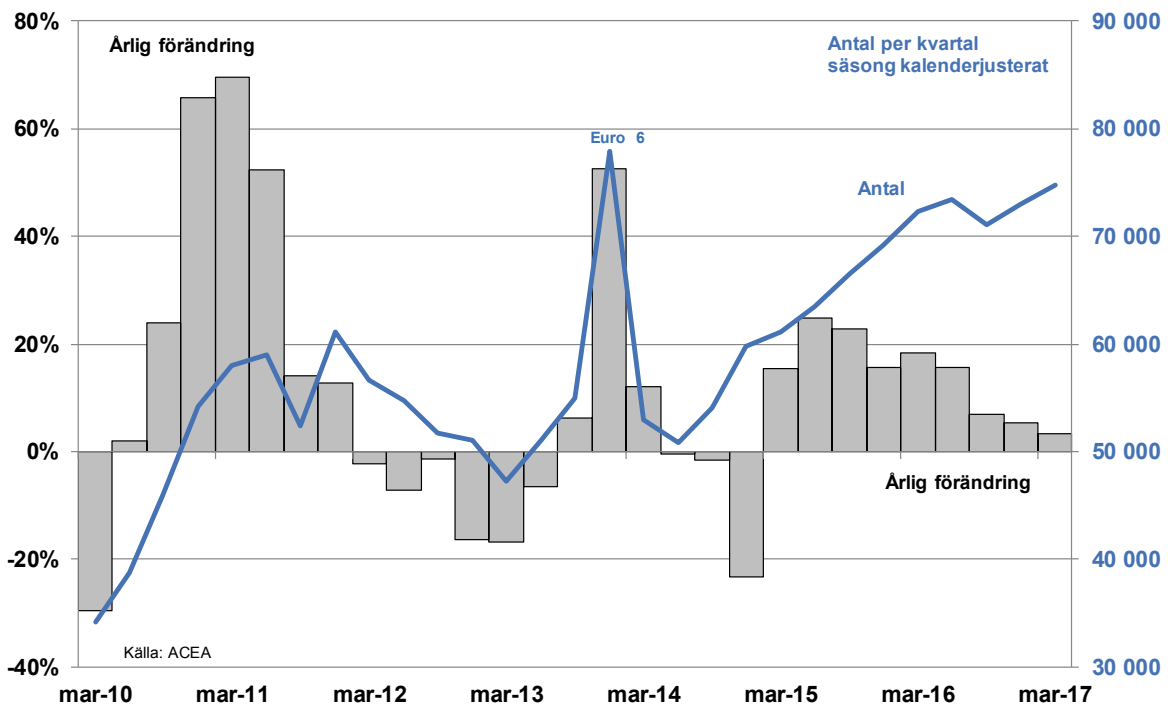
Hög fart ojusterat i EU – måttlig fart justerat

Justerat för kalendereffekter ökade personbilsregistreringar i EU med 3,3 procent första kvartalet i år men med 8,4 procent ojusterat för detta. I fjol nåddes här 14,6 miljoner registreringar. Vi räknar med att de ökar med 3 procent i år och når därmed ca 15 miljoner enheter eller den högsta nivån sedan 2007 på 15,5 mljoner. Det går att komma lite högre nästa år, men avgörs bl.a. av hur arbetsmarkanden utvecklas i Italien, Frankrike och Spanien.

Försäljning av personbilar. EU, USA, Kina, BRA och RUS

Registreringar tunga lastvagnar EU28

► EUROPA

Lite högre tempo för industrin i Tyskland

Tyskland rör sig åt rätt håll även om BNP tillväxten dämpades något under andra halvåret i fjol. Under första kvartalet i år har t.o.m. ökningstakten i sysselsättning tilltagit och arbetslösheten fortsätter att reduceras. Andelen företag inom industrin som anser brist på arbetskraft som största hinder för expansion har nått sin högsta nivå sedan ”fusionen” med Östtyskland 1991 vilket är ett av många exempel på en hög efterfrågan.

Indikator på rekordnivå

Lågt ränteläge och stark arbetsmarknad talar för att byggsektorn förväntas utvecklas bra i år även om antalet byggnadstillstånd dämpades under början av 2017 jämfört med det starka sista kvartalet i fjol. Byggindustrin klagar definitivt inte på affärsläget och dess konfidensindikator ligger på den högsta nivån under första kvartalet i år sedan dataserien startade år 1985.

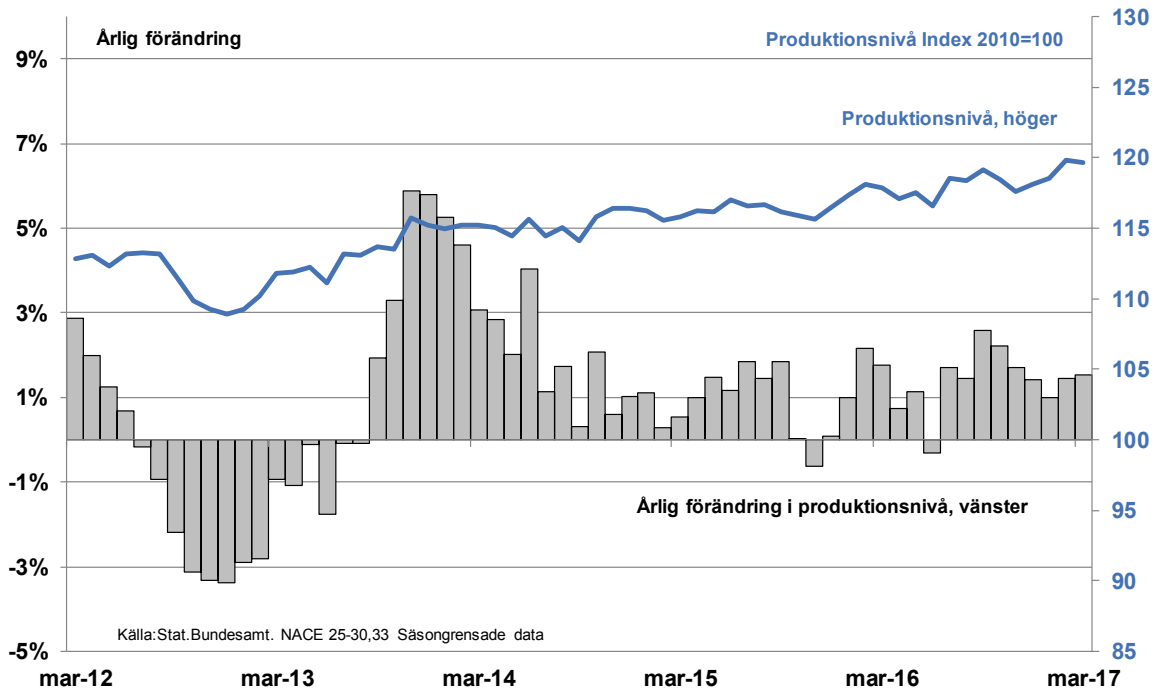
Låga räntor och bra arbetsmarknad stödjer också hushållens konsumtion, inte minst av varaktiga varor. Hushållens konsumentförtroende har följdaktligen också successivt stärkts de senaste kvartalen och ligger nu över det långsiktiga genomsnittet. Trots tilltagande resursbrist förväntas BNP-tillväxten på 1,8 procent i fjol att nås även i år vilket de preliminära siffrorna för första kvartalet indikerar.

Medvind för investeringsvaror – trögare för fordon

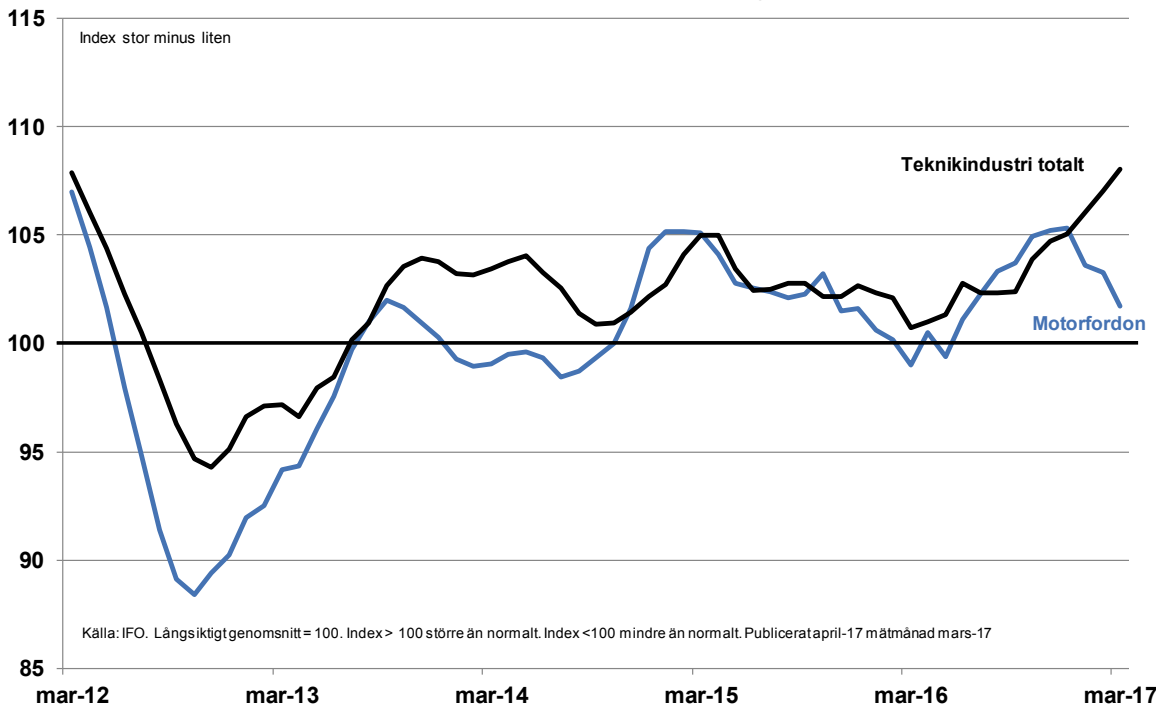
Produktionsnivån i teknikindustri ligger på rekordnivå under först kvartalet i år. Det har dock gått långsamt uppåt sedan tidigare toppnivå år 2008. Framför allt har motorfordonsindustrin och dess leverantörer bidragit positivt. Men tillverkare av investeringsvaror har ännu inte riktigt nått den tidigare produktionsnivån från 2008 men är på god väg. Inhemska maskininvesteringar minskade under loppet av fjolåret. Men med måttlig vinsttillväxt i såväl industrin som näringslivet i stort samt svagt ökat kapacitetsutnyttjande i industrin räknar vi med att maskininvesteringarna i Tyskland tar fart i år och ökar i lite högre takt i år eller med 2,5 procent mot 1,1 procent i fjol.

Trots starkt utfall i olika konjunkturindikatorer för närvarande som IFO index eller inköpschefers index blir ändå tillväxten måttlig för teknikindustrin 2017. I fjol ökade produktionsvolymen för teknikindustri i Tyskland med 1,8 procent men förväntas öka med 2,5 procent i år. Här förväntas nu en omsvängning mellan delbranscher. Tillverkare av maskiner och elmaskiner förväntas växa med tre procent vardera. För fordonsindustrin som tidigare varit draglok de senaste åren räknar vi med en lägre tillväxt än 2015-2016 eller låga 1,5 procent.

Produktionsvolym teknikindustri.Tyskland

Orderstocken teknikindustri. Tyskland

► EUROPA

Styrfart

I Frankrike ser industrin lite ljusare på tillväron även om en stark acceleration är långt borta. Industrins rapportering om orderstockarna har med viss volatilitet ökat trendmässigt sedan i höstas och nådde i mars den högsta nivån sedan våren 2011. Likaså har tjänsteektorns konfidensindikator nått den högsta nivån sedan 2012 vilket är av stor vikt för Frankrikes ekonomi då industrin är mer än en skugga av sitt forna jag. Trots utfallet i dessa indikatorer var den preliminära BNP-tillväxten i Frankrike fortsatt låg eller 0,8 procent under första kvartalet i år.

Trots lite bättre konjunktursignaler från tillverkningsindustrin har produktionen haft svårt att lyfta. Första kvartalet 2017 var produktionsnivån lägre än sista kvartalet i fjol och bara några tiondelar högre än första kvartalet i fjol. Detta gäller även teknikindustrin. Visserligen expanderar fordonsindustrin något, men maskinindustrin visar en produktionsminskning både i årstakt och i jämförelse med nivån 4 kv i fjol.

I fjol ökade teknikproduktionen med 0,9 procent. Med lite tur nås en tillväxt på 2,0 procent i år givet en måttlig expansionstakt för fordonsindustrin och något högre sammantagen exporttillväxt. Generösare avskrivningsmöjligheter för investeringar för näringslivet i fjol faller bort fr.o.m andra kvartalet i år. Detta gynnade maskinindustrin i fjol men inte i år.

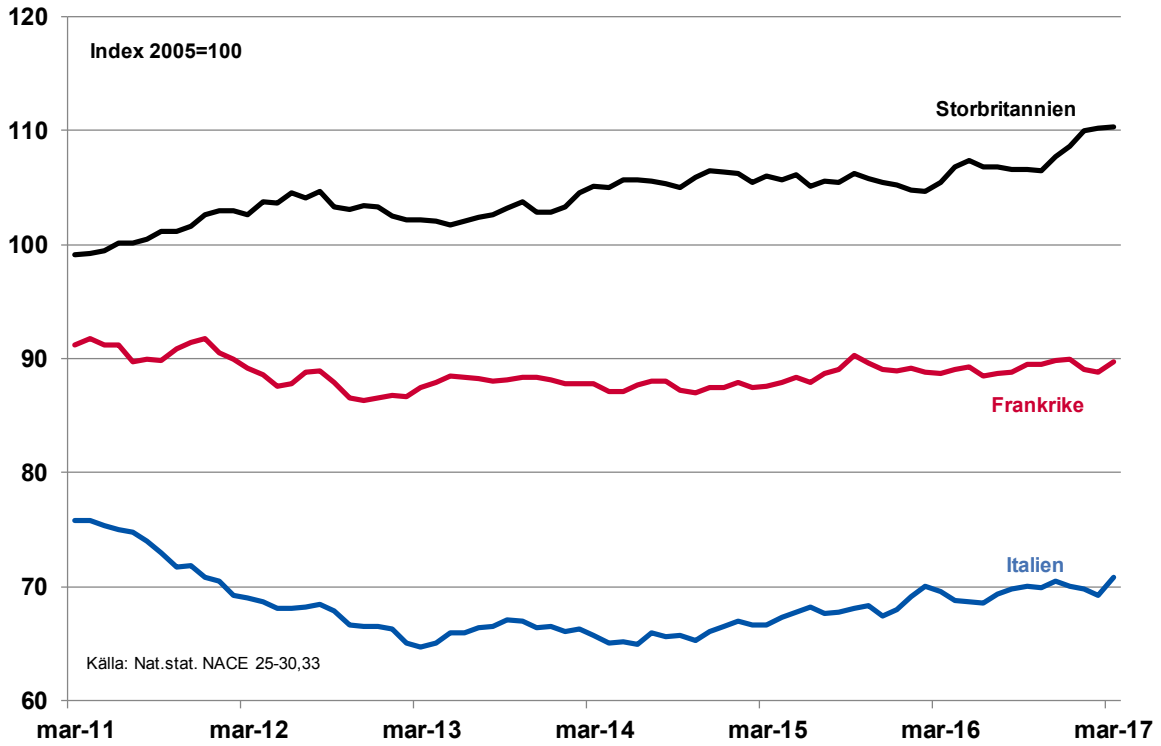
Italien visar en likartad bild med låg BNP-tillväxt, men här växte å andra sidan inhemska maskininvesteringar i relativt hög takt eller +7,5 procent i fjol. Dessa ligger samtidigt 25 procent lägre än före finanskrisen och det vi bevitnar är ett ökat behov av ersättningsutrustning. I år dämpas tillväxten i dessa investeringar, men ger fortsatt bra bidrag för inhemsk maskinindustri. Produktionen i teknikindustrin ökade med 3,5 procent i fjol vilket för Italiens del är näst intill astronomiskt högt. Maskin- och fordonsindustrin bidrog mest där omfattande ökning i inhemsk personbilsförsäljning gav en extra stimulans för fordonsindustrin. En svag inledning av 2017 och en relativt hög produktionsnivå under andra halvåret i fjol gör att produktionsstillväxten för teknikindustri stannar vid en ökning på tre procent 2017. En sådan tillväxt för Italiens del är ändå ett från Petersplatsen välsignat mirakel.

Ratten till höger

Många menade att Storbritannien inte borde visa någon ekonomisk tillväxt överhuvudtaget efter folkomröstningen i fjol somras. I augusti i fjol låg genomsnittsprognosen för BNP-tillväxten på 0,6 procent för 2017. I dagsläget är den 1,7 procent. Innan man sprungit färdigt i Bryssels korridorer som i teorin (art 50) ska ta två år kanske vi skriver 2020-2021. Under tiden blir det fortsatt hygglig fart, även om BNP-tillväxten första kvartalet var svagare än förväntat. I teknikindustrin är det ändå relativt bra fart genom valutafallet som dragit upp exporten tillfälligt. Denna effekt klingar nu långsamt av. Maskinindustrin gynnas av relativt bra inhemsk tillväxt, men också ett lite bättre global efterfrågan. Om landet nu ska lämna EU lär det behövas en konkurrenskraftig industri med senaste maskinpark för att bättre klara sig i internationell konkurrens. Tillväxten i fordonsindustrin dämpas under loppet av 2017 som följd av skatteomläggning för personbilar. Teknikindustrins sammantagna produktionstillväxt når ändå två procent i år.

Produktionsvolym teknikindustri. Frankrike, Italien och Storbritannien

NORDEN

Miten menee?

Det börjar gå åt rätt håll för Finland, om än långsamt. Konsumentförtroendet är paradoxalt nog bland det högsta inom EU vilket det inte borde vara mot bakgrund näst intill utebliven lönetillväxt och ökade individuella löneskatter. Optimismen i hushållen bottnar i stället i ökat förtroende för Finlands ekonomi i stort och i förväntningar om fortsatt bättre arbetsmarknad med sjunkande arbetslöshet. BNP tillväxten i fjol ökade med 1,4 procent vilket var klart högre än förväntat tidigare under året. Den sammantagna industriproduktionen ökade något eller med 0,6 procent. Här bidrog teknikindustrin med en produktionsökning på 1,5 procent. Teknikexporten förväntas öka i högre takt i år som följd av ökad efterfrågan från Tyskland, Sverige, USA, Kina och Ryssland. Valmet Automotive kör därutöver på i hög takt i år och anställer friskt efter det nya kontraktet från Daimler på GLC.

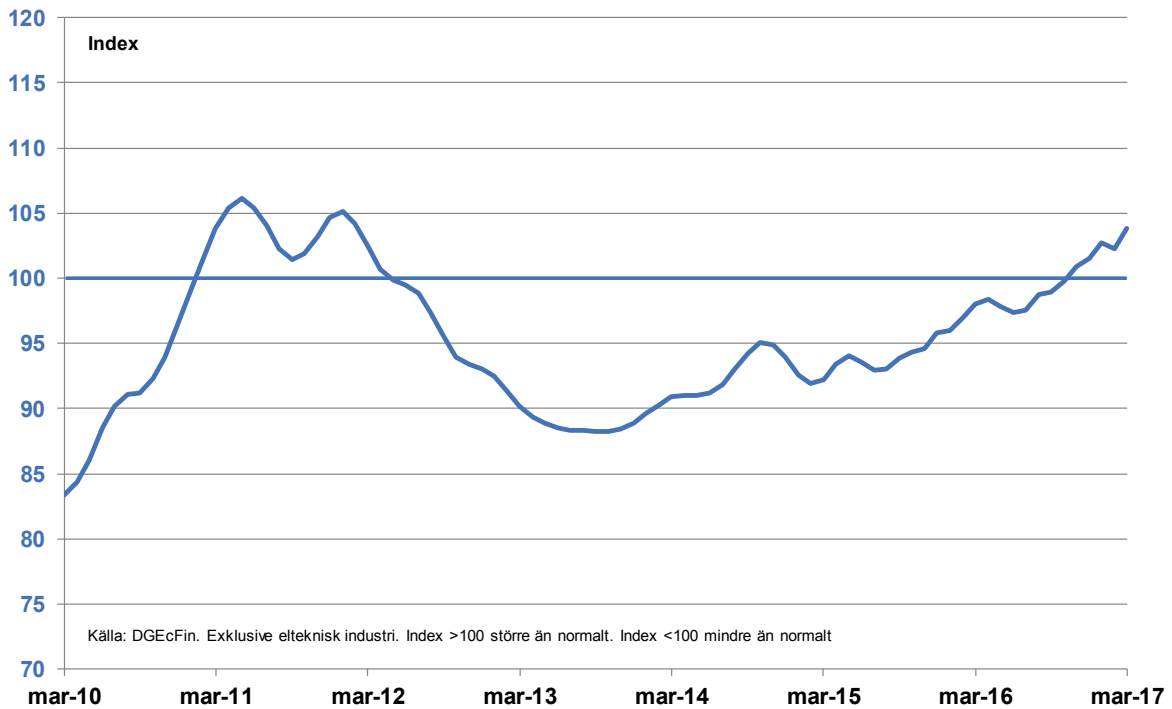
De stora maskinföretagen visar en lite blandad utveckling. Kone och Konecranes rullade äntligen på rätt bra första kvartalet i år och det värsta är över för Metso men dessvärre inte för hela Cargotec. Men Hiab och i någon mån Kalmar levererar nu bättre siffror (bra också för Sverige).

Låga räntenivåer, svagt förbättrad arbetsmarknad, minskade arbetskraftskostnader (genom avtalet om konkurrenskraft) och lite högre tillväxt i omvärlden medför att BNP-tillväxten blir något starkare 2017 eller 1,7 procent. Produktionstillväxten för teknikindustrin förväntas öka i lite högre takt i år än i fjol eller med 2,5 procent. Här bidrar fordon- och maskinindustrin mest.

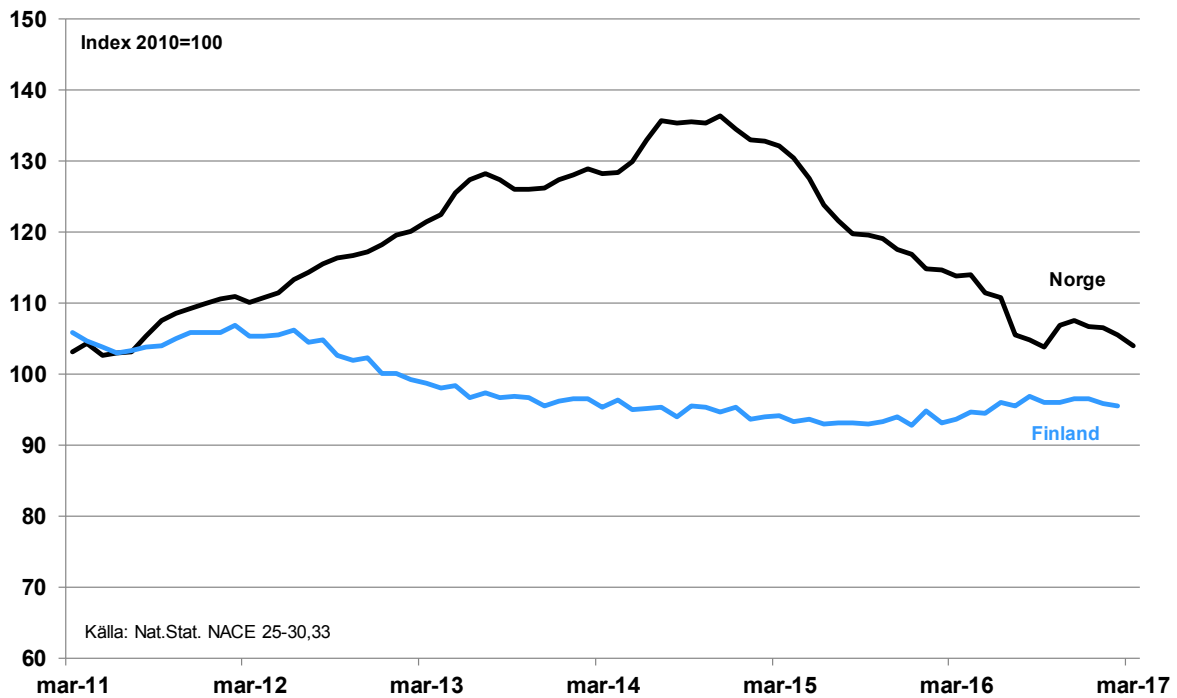
Norge har i stort sett lämnat det värsta bakom sig. Industrins rapportering om orderstockar och produktionsförväntningar har lämnat botten det senaste halvåret. Det är dock en bit kvar till något sorts normalläge. I fastlandsindustrin som inte är beroende av offshore har produktionsnivån äntligen börjat stiga det senaste halvåret. Här har minskade arbetskraftskostnader per producerad enhet i gemensam valuta hjälpt till genom lägre handelsvägd växelkurs, men också förbättrad internationell efterfrågan. Investeringar i oljesektorn förefaller ha bottnat, även om planerna för i år pekar på en liten minskning. Planer kan nu snabbt revideras upp då break-even priset för ny exploatering har fallit till drygt 30 USD p b. Stigande arbetslöshet och marginellt ökad sysselsättning samt begränsad lönetillväxt har fått hushållen att hålla hårdare i plånboken. Konsumentförtroende har förvisso stärkts från i mitten av fjolåret men är även här långt ifrån av vad som kan betraktas som normalläge. Detta har fått konsumtionstillväxten att dämpas.

I övrigt har den inhemska ekonomin fått bra draghjälp av byggsektorn, särskilt bostadsbyggandet inte minst genom att priser på andrahandsmarknaden inte visar några tendenser att vare sig plana ut eller minska. Igångsättningar av bostäder ökade i hög takt vid årsskiftet och under första kvartalet i år och tecknar därmed in aktiviteten en bra bit på 2017. BNP-tillväxten nådde 0,8 procent i fjol, men förväntas öka lite högre i år eller 1,5 procent. Teknikindustrin har fortsatt tuffa tider även om läget har förbättrats något det senaste halvåret. I fjol minskade produktionen med tolv procent! I år förväntar vi en återhämtning med svagt ökad produktionsnivå under loppet av året. I genomsnitt blir det ändå lite minus eller omkring fyra procent.

Orderstocken teknikindustri. Finland

Produktionsvolym teknikindustri. Norge - Finland

► USA

Inte så illa

Hur finans- och handelspolitiken kommer att se ut framöver är inte helt glasklart. Landet är i vart fall inte i behov av handelsrestriktioner och inte heller försämrad offentlig ekonomi. Penningpolitiken står ändå hyfsad stark där centralbanken gör ungefär vad som förväntas. Nu diskonteras fortsatta räntehöjningar i år vilket det råder hygglig konsensus kring. Den akademiska frågan är hur mycket och när. Framöver handlar det om graden av balans i tillväxten..Vi får se hur avvägningen blir framöver.

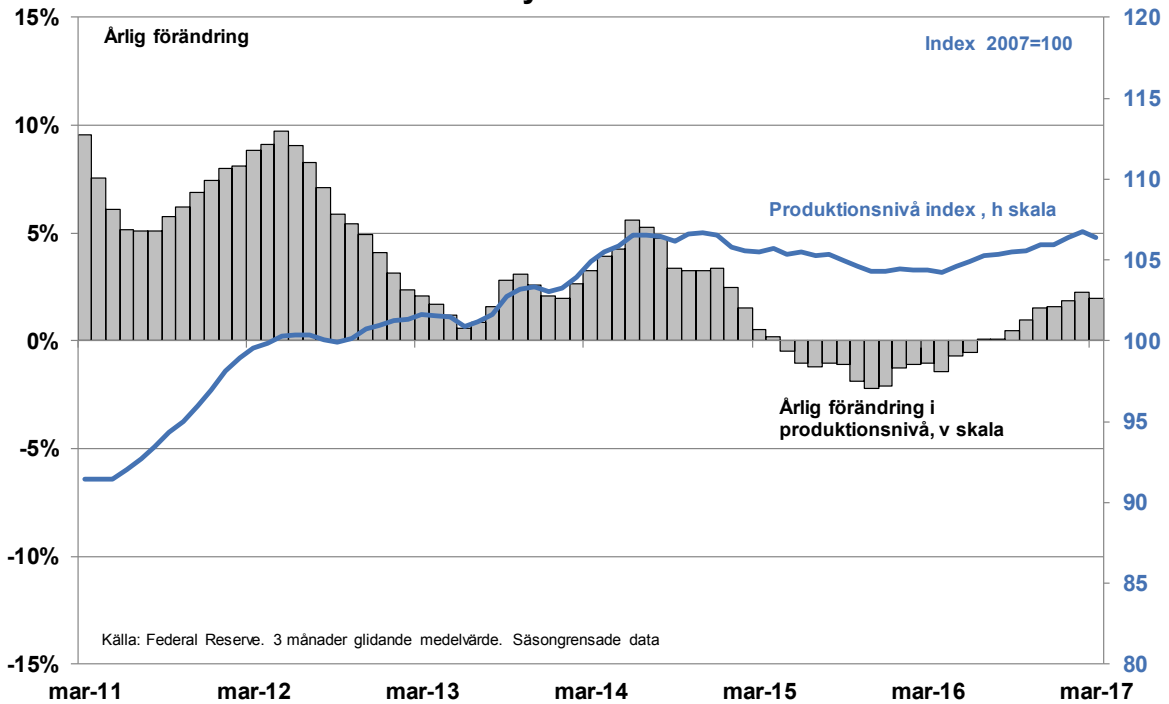
I fjol ökade BNP med 1,6 procent. Industriproduktionen var oförändrad, medan produktionen i tjänstesektorn sammantaget ökade 2,1 procent. Starkast tillväxt visade jordbruk-och byggsektorn. Tillväxttakten tilltog under fjärde kvartalet och nådde 2,0 procent jämfört med sista kvartalet året innan. Här var det dock lite udda branscher som ökade mest eller bank, försäkring, ”entertainment” och transportsektorn. Industriproduktionen var fortsatt oförändrad medan de noriskt volatila sektorerna jordbruk och energi bidrog kraftigt negativt.

Under första kvartalet nådde BNP-tillväxten preliminära 1,9 procent jämfört med första kvartalet i fjol. Ökad inflationstakt reducerade främst hushållens disponibla inkomster och därmed konsumtionstillväxten för såväl tjänster som varaktiga varor. Här bidrog också en minskad personbilsförsäljning. Från produktionssidan föreligger ännu inte några BNP-siffror för första kvartalet. Vi räknar med att tillväxten första kvartalet revideras upp något och tillväxten hamnar på två procent i år.

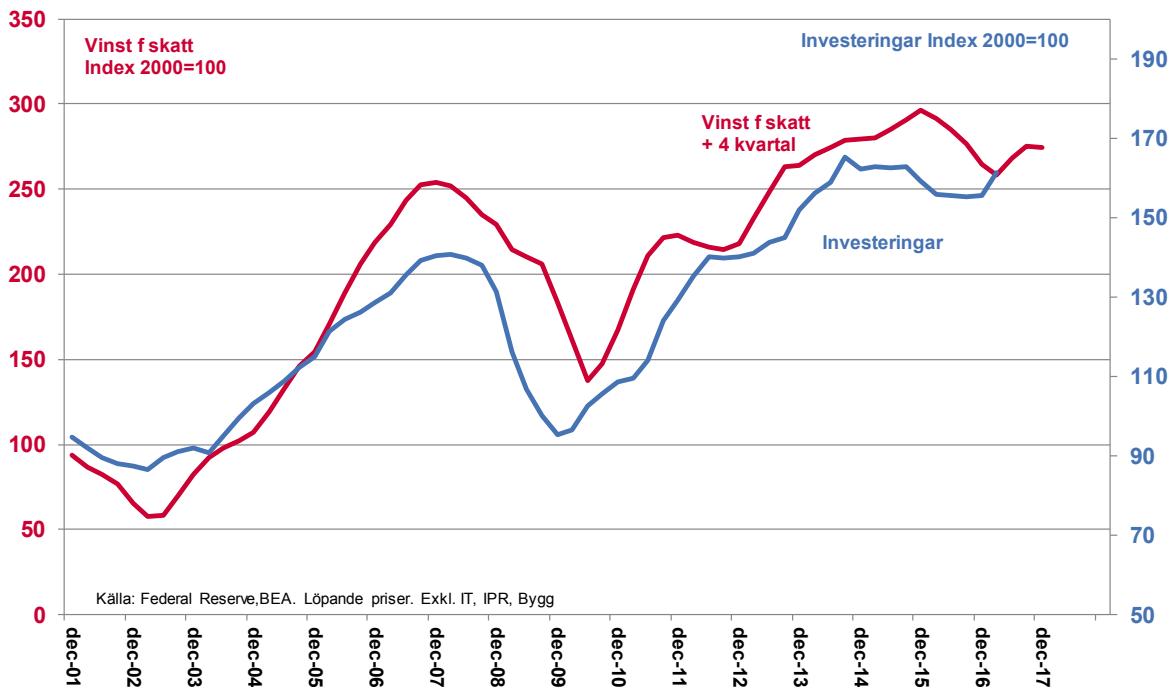
För industrin har affärsläget i någon mån förbättrats sedan i höstas och orderingången visar ett successivt bättre utfall. Orderingången i volym (värdet avräknat relativt hög ökning i försäljningspriser) för såväl den hela tillverkningsindustrin som teknikindustri har ökat sedan botten i augusti/september i fjol. Detta har medfört att industriproduktionen, efter ”nollåret” i fjol, ökade under första tertialet i år men med begränsade en procent i årstakt.

Investerings-siffror i amerikansk ekonomi för första kvartalet visade svagt stigande investeringar sammantaget men framför allt från låg nivå i utvinning av mineral och olja (denna bransch domnerar s.k. structures). För amerikansk teknikindustri sätts nu främst hoppet till maskinindustrin. Den är lika stor som amerikansk fordonsindustri och får därmed en relativt stor inverkan på aktiviteten. Vinsterna har börjat återhämta sig i amerikanskt näringsliv och industrins kapacitetsutnyttjande har ökat något. Detta bådär gott för investeringar framöver och därmed även maskinindustrin. Tillverkare av personbilar nådde dock sin topp i fjol efter det att den inhemska försäljningen ökat sju år i rad och kommer inte högre i år. Byggrelaterad utrustning inom elmaskin- och maskinindustri möter också en relativt bra hemmaefterfrågan. Totalt förväntas produktionen i amerikansk teknikindustri öka med 2,5 procent i år med störst bidrag från tillverkare av investeringsvaror.

Produktionsvolym teknikindustri. USA

Vinster och fasta investeringar. Privata näringslivet i USA

► BRIC

Disinflationen

När inflationstakten i Ryssland gradvis reducerats under loppet av 2016 och nu ligger ungefär på inflationsmålet har centralbanken successivt sänkt sin styrränta, senast slutet av april. Dämpad inflationstakt, lägre räntor och ett oljepris hoppandes runt 50 USD p b. (jmf med 30 USD i början av 2016) har gett en grogrund för långsam återhämtning. OECD:s ledande indikator för Ryssland där oljepriset och Moskvabörsen väger tungt har förbättrats i betydande grad och talar för ökad aktivitet i närtid för industrin. Nedgången i inflationstakten har också inneburit svagt stigande reallöner för hushållen, vilket kan behövas. Under andra halvåret i fjol vände också hushållens konsumtion uppåt från låg nivå.

För industrin i Ryssland syns nu en gradvis återhämtning. Det tidigare raset i personbilsförsäljning på hemmamarknaden har bottnat vilket fått produktionen att öka första kvartalet i år efter en tillbakagång på åtta procent i fjol. (av tot 1,1 milj tillverkade personbilar exporteras bara sex procent). Produktionen i maskinindustrin har också långsamt förbättrats men ökar bara marginellt under första kvartalet i år vilket indikerar att återhämtningen i inhemska investeringar visserligen bottnat men kommer ta tid att återhämta sig. Teknikindustrins produktion minskade med två procent i fjol men förväntas öka med tre procent i år. Detta skulle i så fall blir den första ökningen sedan 2012.

I Brasilien har inflationstakten också gradvis avtagit till en ökning på 4,5 procent i dagsläget. Denna nedgång har medfört att centralbanken reducerat sin styrränta från 14 procent i oktober i fjol till 11,25 procent i dagsläget. Marknadsförväntningarna pekar på ytterligare sänkning i år vilket behövs för att gå igång ekonomin. Prognoserna över BNP-tillväxten har sedan länge kommit till skam. I höstas låg marknadsförväntningarna för tillväxten 2017 på knappt 1,5 procent mot 0,5 procent i mars 2017. Det kan komma ta tid att få igång tillväxten i högre takt.

Rapporteringen rörande affärsläget för teknikindustri i Brasilien har förbättrats men ännu inte uttryck någon kraftig expansion i produktionsvolymerna. Det går fortsatt trögt och är inte på något sätt bred då det i stort sett bara tillverkare av motorfordon som visar bättre siffror. Positivt är att maskinindustrin förefaller ha bottnat på en produktionsnivå som är 35 procent lägre än år 2013! Sammantaget räknar vi med en produktionsökning för teknikindustrin på tre procent i år där fordonsindustrin leder uppgången.

Kina visar för tillfället upp lite starkare tillväxtsiffror. Det är bl.a. en blandning av satsningar på infrastruktur, tilltagande export till Asean, Japan, EU och USA och lite högre tillväxt i inhemska investeringar. Lite i skymundan försöker man skapa en kreditmarknad som bättre återspeglar marknadsförhållanden. Det har fått räntan (omvänd repa) att stiga sedan i vintras. Likaså har SHIBOR swapränta (korta lån mellan banker i Shanghai) dragits upp ordentligt sedan i höstas. Helt klar måste ränteläget upp för att dämpa den lite väl höga skuldsättningen. Första halvåret i år blir relativt starkt för teknikindustrin genom låg jämförelsenivå i fjol. Men dämpning har redan infunnit sig i fordonsindustrin vilket vi påpekade ovan. Något högre tillväxt i inhemska investeringar och ökad export gör att teknikproduktionen ändå ökar med åtta procent i år. Som vi nämde ovan blir det knappt styrfart i fordonsindustrin sett till hela 2017.

NYCKELTAL SVERIGE ÅRLIG PROCENTUELL FÖRÄNDRING

	2016	2016	2017
Produktionsvärde Mdr	864	+3,7	+6,5
Produktionsvolym exkl. tele, elektronik 2016 års pris Mdr	730	+4,0	+7,5
Produktionsvolym 2016 års pris Mdr	864	+3,0	+4,0
Exportvärde Mdr	555	+2,3	+5,0
Exportvärde Mdr exkl tele, elektronik	448	+2,8	+8,0
Antal anställda	292 900	+0,5	+1,5

NYCKELTAL INTERNATIONELLT ÅRLIGT PROCENTUELL FÖRÄNDRING VOLYM

	BNP		Fasta investeringar 1)		Teknikproduktion	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
EMU	+1,7	+1,8	+2,6	+3,0	+1,5	+3,0
Tyskland	+1,8	+1,8	+2,0	+3,0	+1,8	+2,5
Finland	+1,4	+1,7	+7,4	+4,0	+1,5	+2,5
Italien	+0,9	+1,0	+3,9	+3,5	+3,5	+3,0
Frankrike	+1,1	+1,2	+2,5	+2,0	+0,9	+2,0
Storbrit.	+1,8	+2,0	+0,3	+2,0	+3,7	+2,0
USA	+1,6	+2,0	-3,3	+3,0	+0,0	+2,5
Kina	+6,7	+6,8	+11,0	+8,0	+9,0	+8,0
Norge	+0,8	+1,5	+1,5	+2,0	-12,0	-4,0
Världen	+2,4	+3,0	+2,5	+3,5	+3,5	+6,0

1) EU-länder, Norge, USA investeringar exkl IPR- Intellectual property rights. Kina Urban fixed investment volym

---

TEKNIKFÖRETAGENS KONJUNKTURPROGNOS

ISSN 1403-9559, Utges i maj och november

Anders Rune, 08-782 08 36, anders.rune@teknikforetagen.se

Bengt Lindqvist, 08-782 08 34, bengt.lindqvist@teknikforetagen.se

Teknikföretagen

**I EN GLOBALISERAD VÄRLD ÄR KREATIVITETEN SVERIGES STYRKA
- TEKNIKFÖRETAGEN GER KREATIVITETEN UTRYMME**

Box 5510, 114 85 Stockholm | 08-782 08 00 | www.teknikforetagen.se